

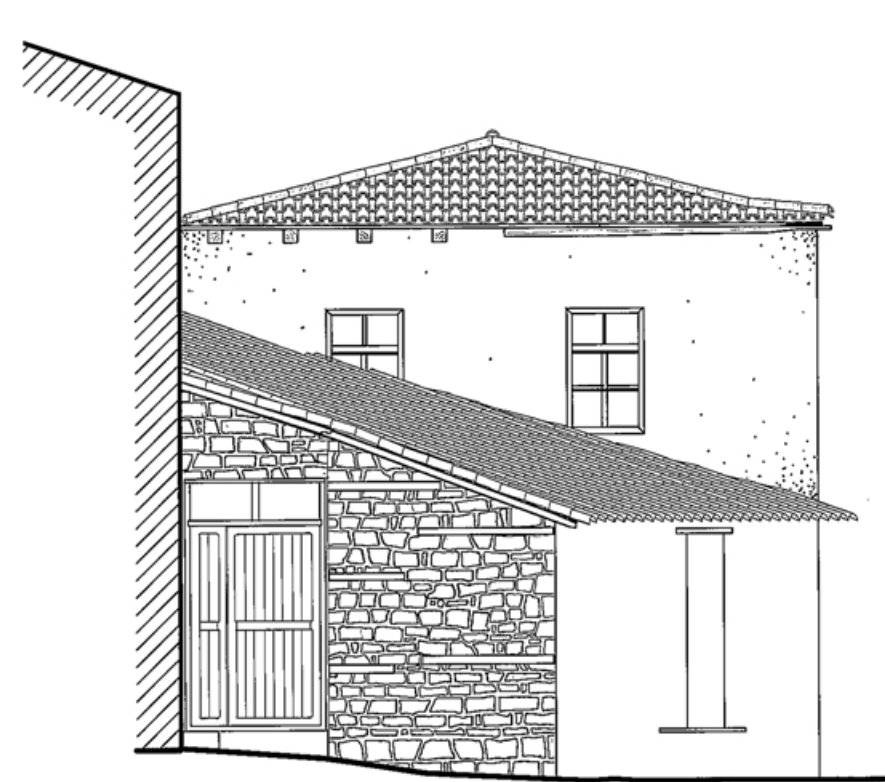
ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΕΣΠΩΝ

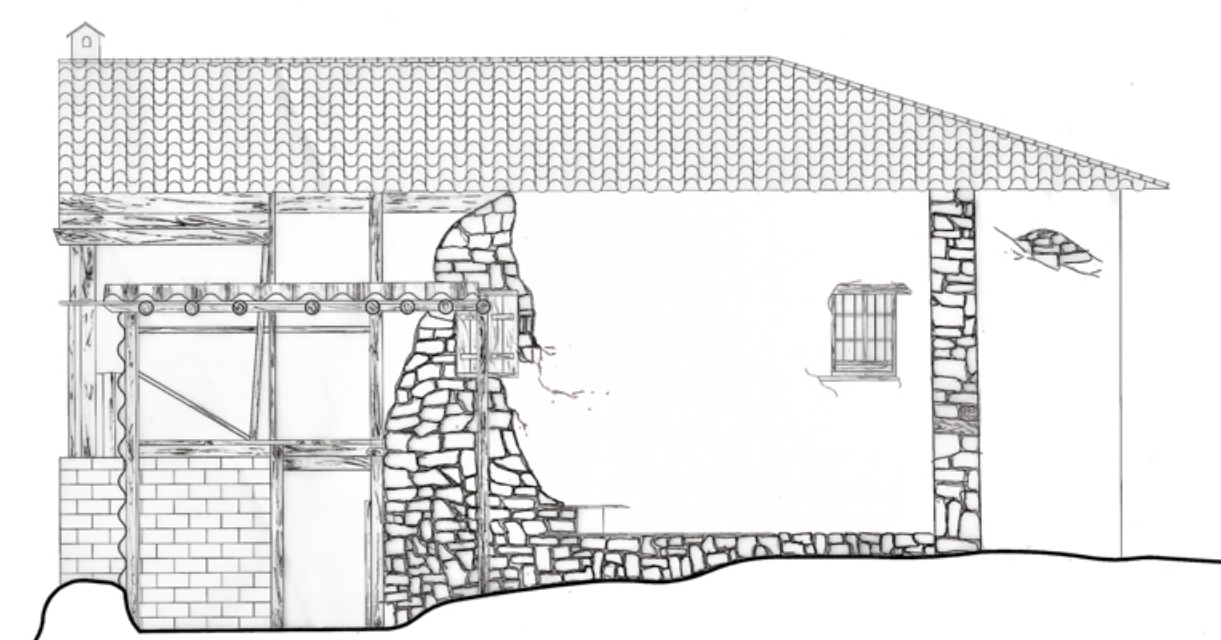
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ / ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ / Α.Π.Θ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 04ΕΕ10: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

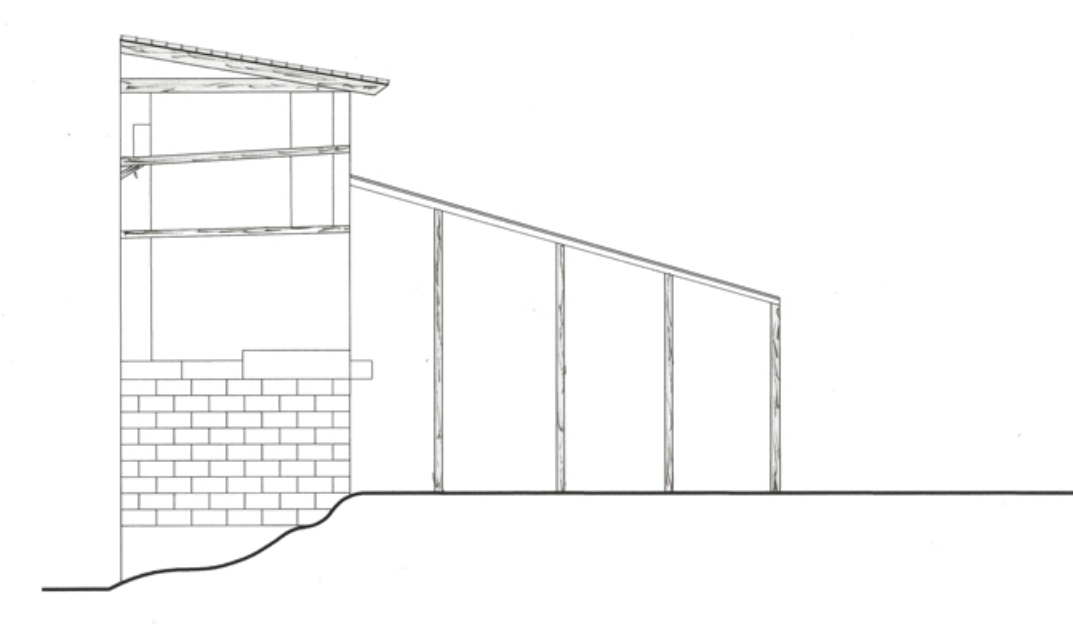
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

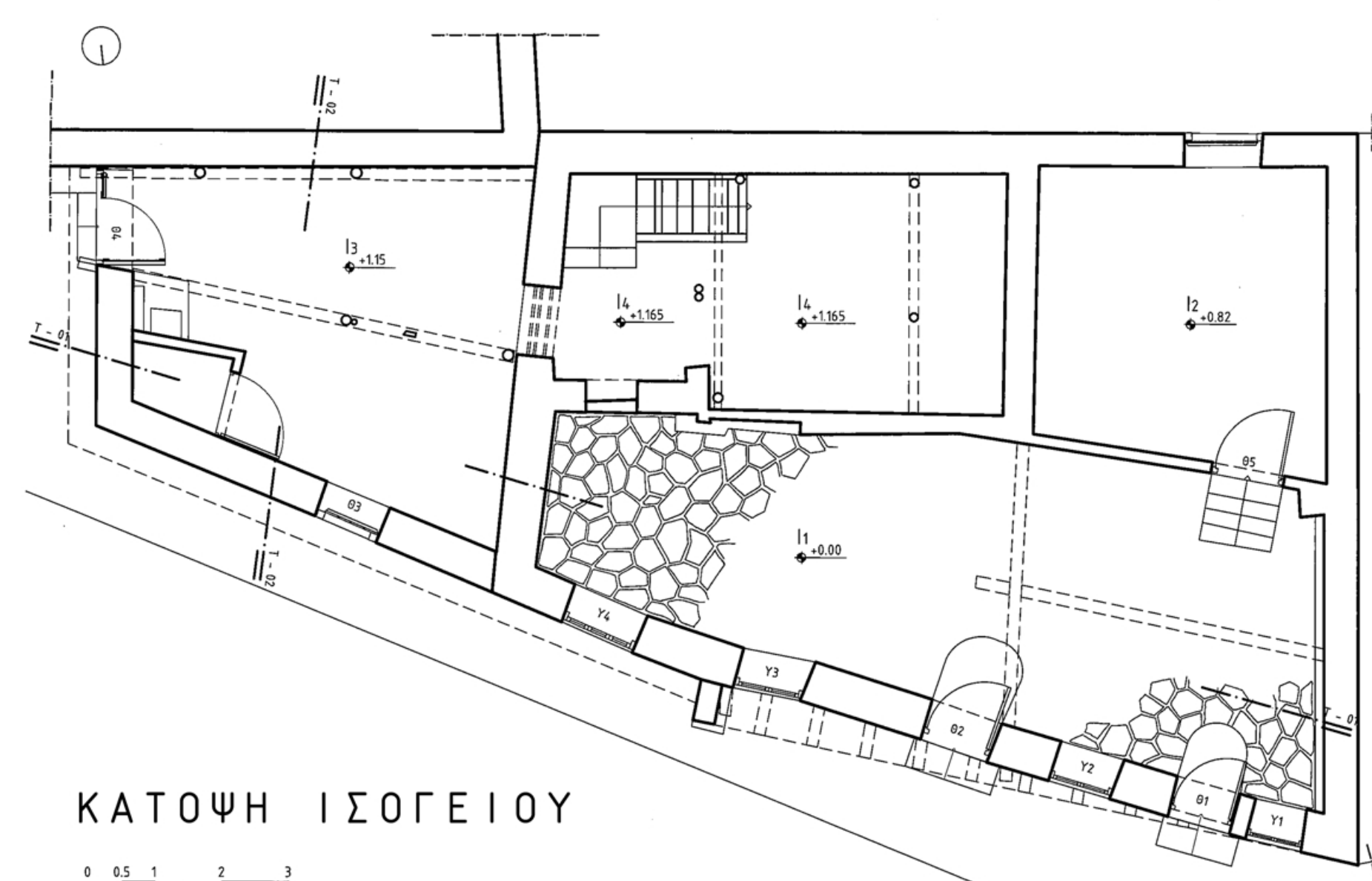
ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ

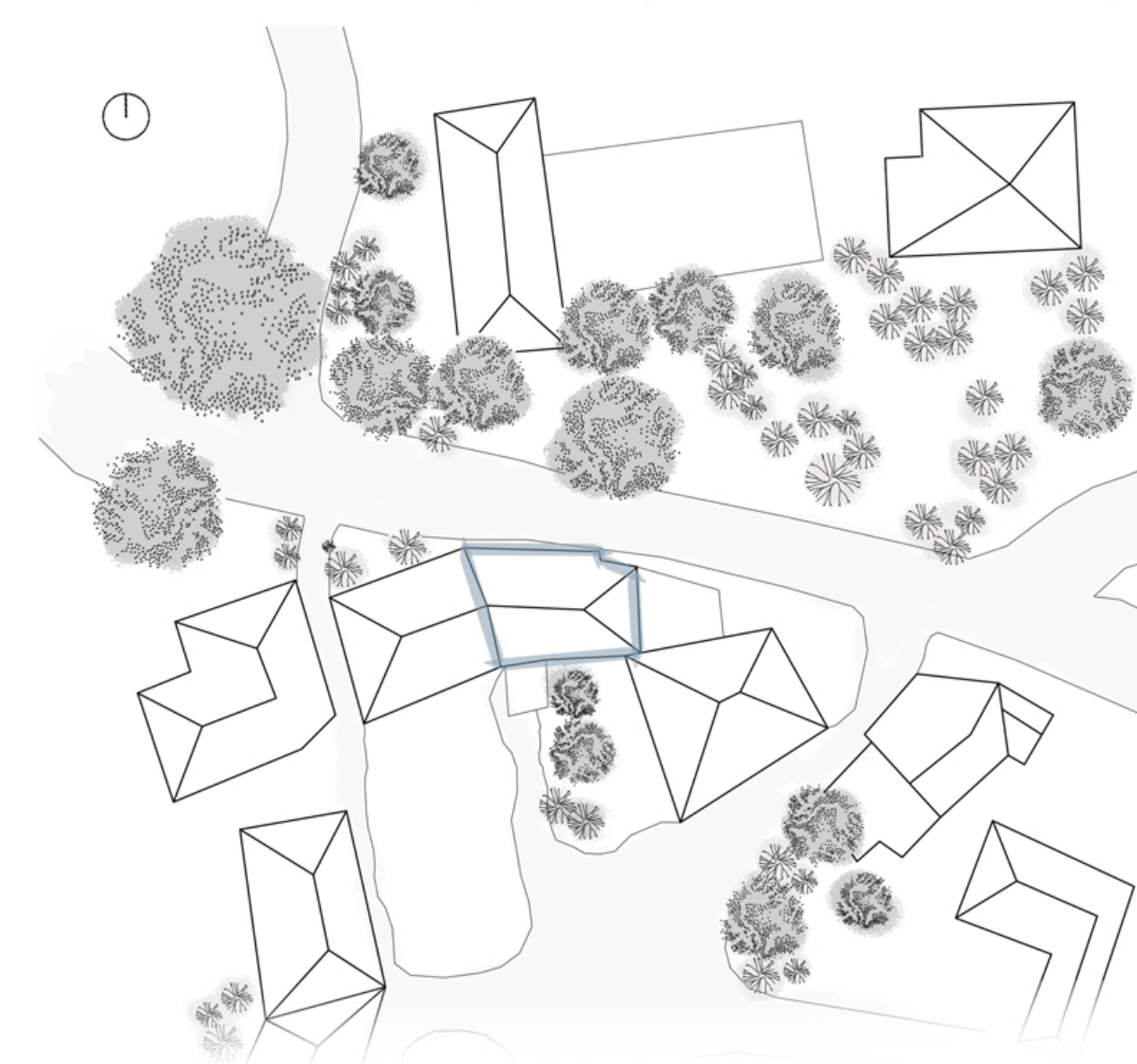

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

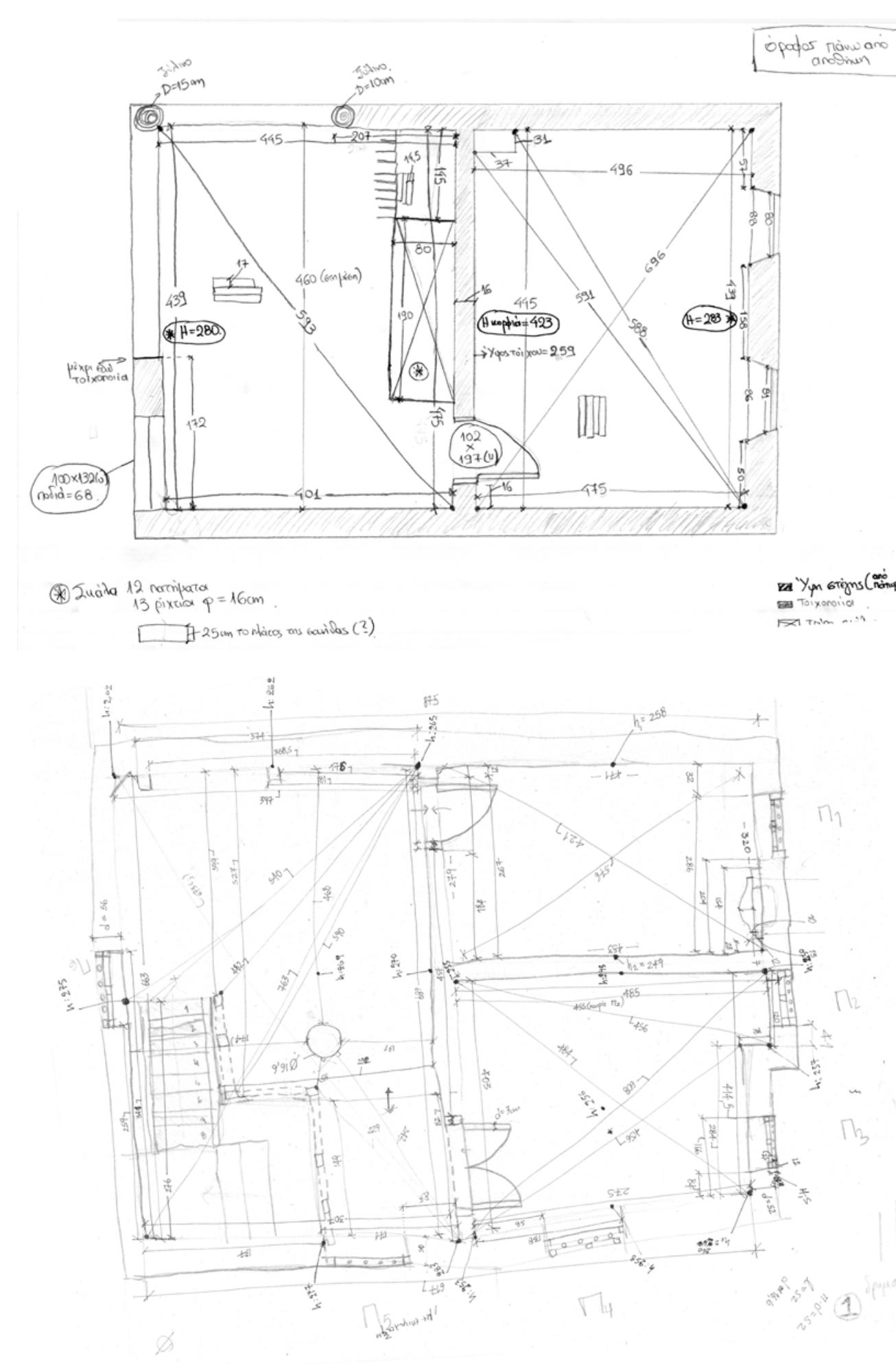

τοπογραφικό Αγίου Γερμανού

- ▲ Άγιος Αθανάσιος
- ▼ Οικία Μίγγου

Στην είσοδο του οικισμού του Αγίου Γερμανού και απέναντι από την Βυζαντινή λίθινη εκκλησία, βρίσκεται η οικία Μίγγου. Το κτίριο είναι διώροφο με το ισόγειο να χρησιμοποιείται μερικώς ως μαγαζί. Στην υπόλοιπη έκταση του, δηλαδή στο δεύτερο χώρο του ισόγειου καθώς και στον πρώτο όροφο, λειτουργεί ως αποθηκευτικός χώρος κυρίως εκεί όπου οι φθορές είναι πιο περιορισμένες. Στο κτίριο είναι έντονα εμφανείς οι προσθήκες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια καθώς φαίνεται και ότι αυτές έγιναν αποσπασματικά αλλά και όχι από κάποιον ειδικό. Οι πρόσθετες είναι όψιμες, γιατί τα νέα υλικά δεν προσαρμόζονται στα παλιά αλλά και γιατί οι προσθήκες αλλοιώνουν αποσπασματικά το κτίριο και όχι συνολικά. Έτσι, βέβαια, το κτίριο αφηγείται την ιστορία ενός αιώνα (σχεδόν) αλλά και των ανθρώπων που άφησαν το στίγμα τους σε αυτό. Κατά τις τρεις διαφορετικές ιστορικές περιόδους αλλαγών και τροποποιήσεων το κτίριο διαφοροποιήθηκε τόσο όσον αφορά τη μορφολογία όσο και τις χρήσεις του. Η κατασκευή του χρονολογείται περίπου τη δεκαετία του 20'. Το ισόγειο, αποτελούμενο από δυο περίπου ισοδύναμους χώρους, στέγαζε σε αυτούς διαφορετικές λειτουργίες, αυτή του μαγαζιού και αυτή του αποθηκευτικού χώρου με άμεση ένωση των δυο. Η είσοδος στο μαγαζί ήταν τοποθετημένη νοτιοανατολικά, όπου και διατηρείται. Αντίθετα, η χρήση του πρώτου ορόφου ήταν αυτή της κατοικίας προοριζόμενης για τον ιδιοκτήτη και την οικογένειά του. Συγκεκριμένα, ο πρώτος όροφος, ενώ στην τωρινή του κατάσταση αποτελείται από δύο επιμέρους χώρους με διαφορετικές εισόδους, τότε ήταν ενιαίος, με το βορειοανατολικό δωμάτιο να είναι χαγιάτι. Κατά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο το κτίριο πιθανόν να εγκαταλείφθηκε και να έμεινε έτσι μέχρι την δεκαετία του '50, κατά την οποία εγκαταστάθηκαν οι βλάχοι από την ήπειρο (όπως και στο υπόλοιπο χωριό του Αγίου Γερμανού). Εκείνη την περίοδο, επίσης, άρχισαν να παρουσιάζονται βλάβες στη στέγη, ενώ εξίσου σημαντικές καταστροφές προκλήθηκαν και από ξέσπασμα πυρκαγιάς στον πρώτο όροφο. Κατά την τρίτη και τελευταία φάση του κτιρίου, οι αλλαγές είναι κατά κύριο λόγο λειτουργικές, με το μαγαζί να διαχωρίζεται απόλυτα από τον αποθηκευτικό χώρο(στο ισόγειο) και τον πρώτο όροφο να μην είναι πλέον κατοικίσιμος και να χρησιμοποιείται ως αποθήκη.

ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΟΙΚΙΑ ΜΙΓΓΟΥ

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2019

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

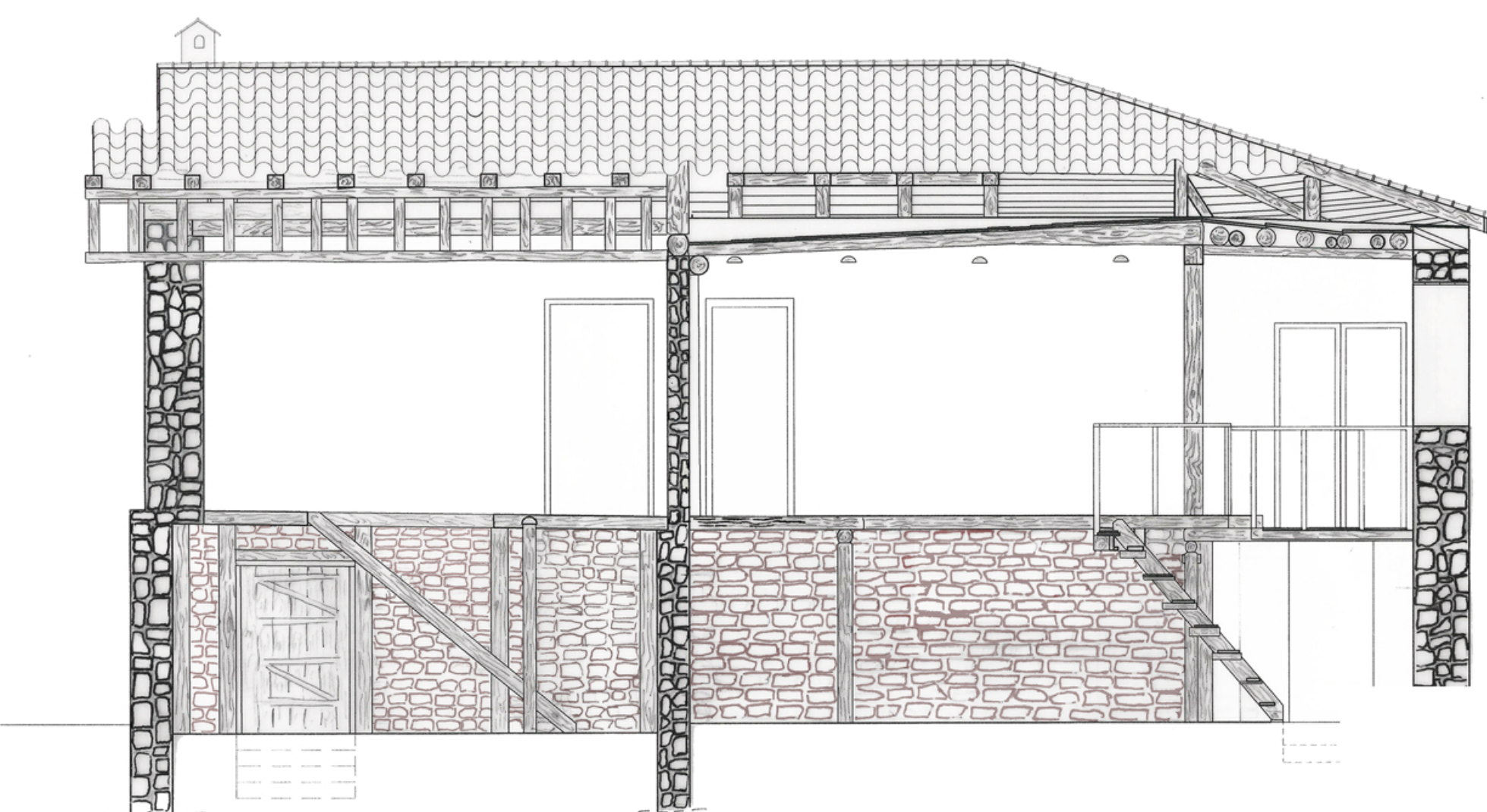
Αρακαδάκη Μαρία, Δούση Μαρία, Λεφάκη Στυλιανή,
Κωτσόπουλος Σοφοκλής, διδάσκων - ακαδημ. υπότροφος.
Απόττος Σταύρος, Γκούντα Σόνια, Μούρτος Ιωάννης,
Σιναμίδης Ιορδάνης, υποψήφιοι διδάκτορες Α.Π.Θ.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Αναστασία Καμπανταΐδη, Παπαπέτρου Μαρία, Αργυρή Ίρις Ροδίτου,
Ελένη Παρασκευή Ταξή, Ευσταθία Τριγκιλίδα

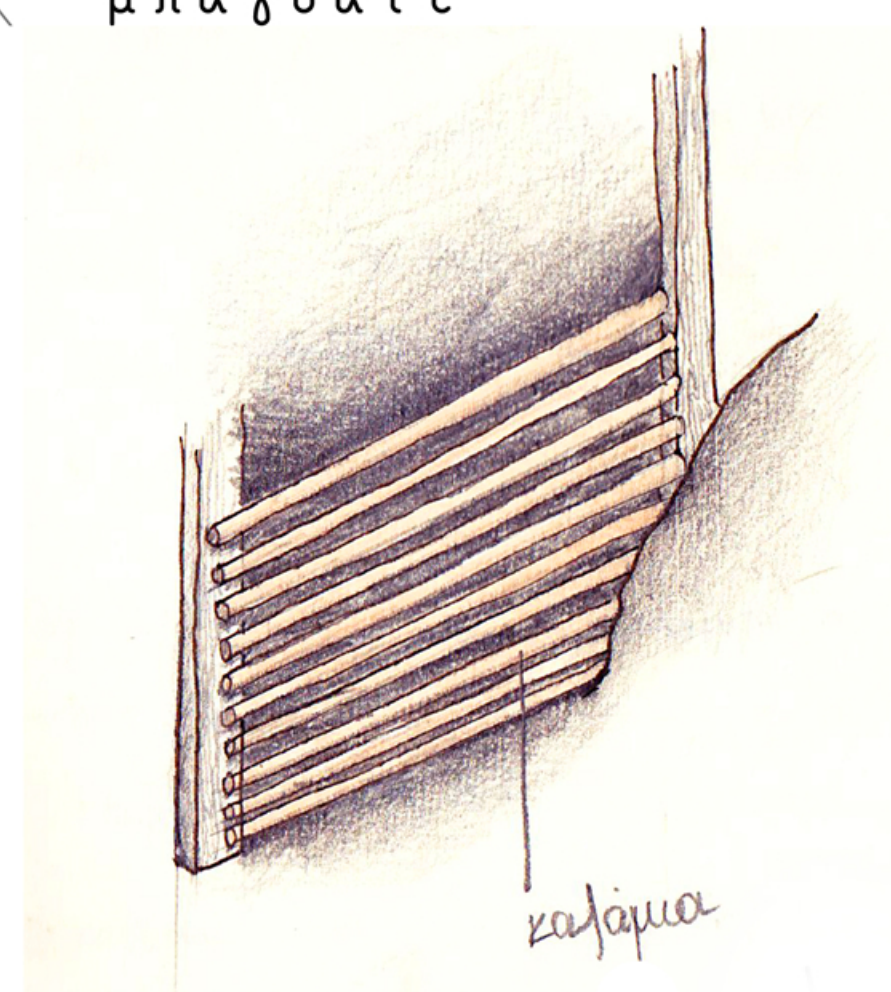
ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΕΣΠΩΝ

ΤΟΜΗ Α-Α'

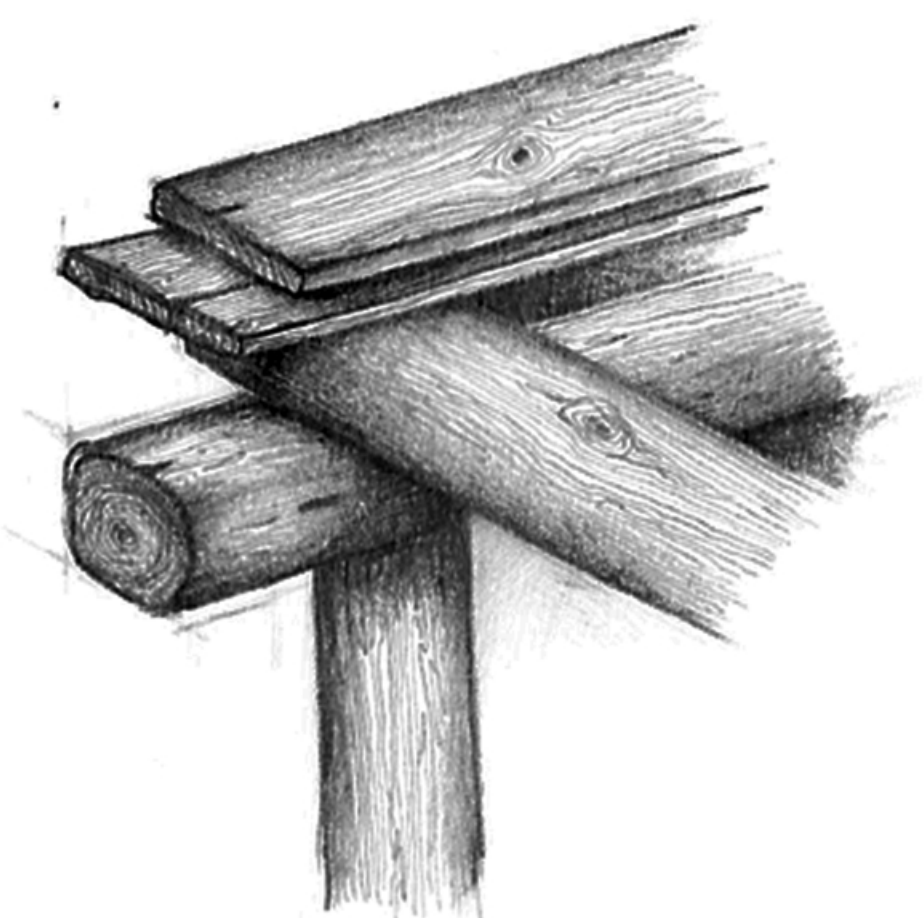
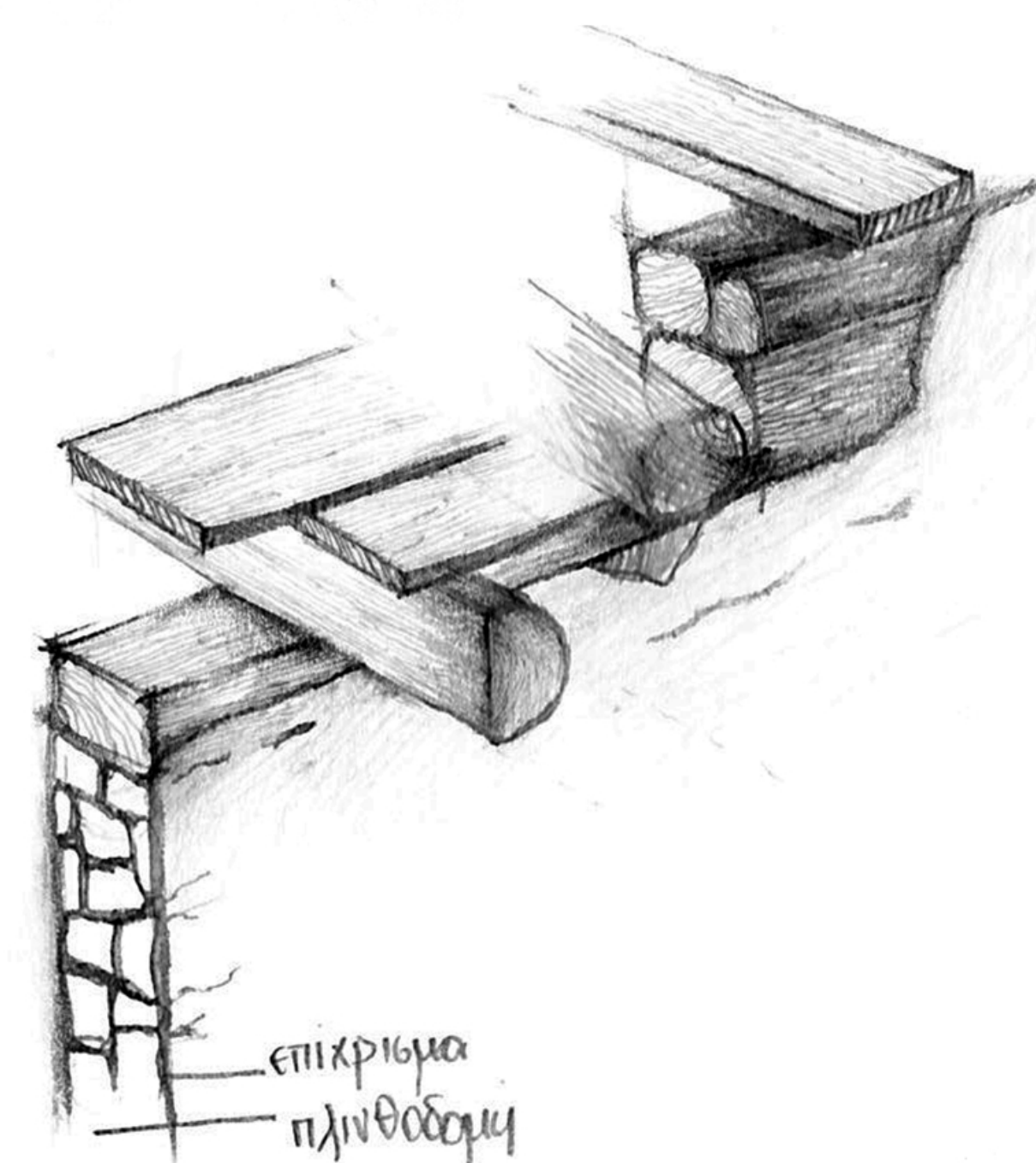
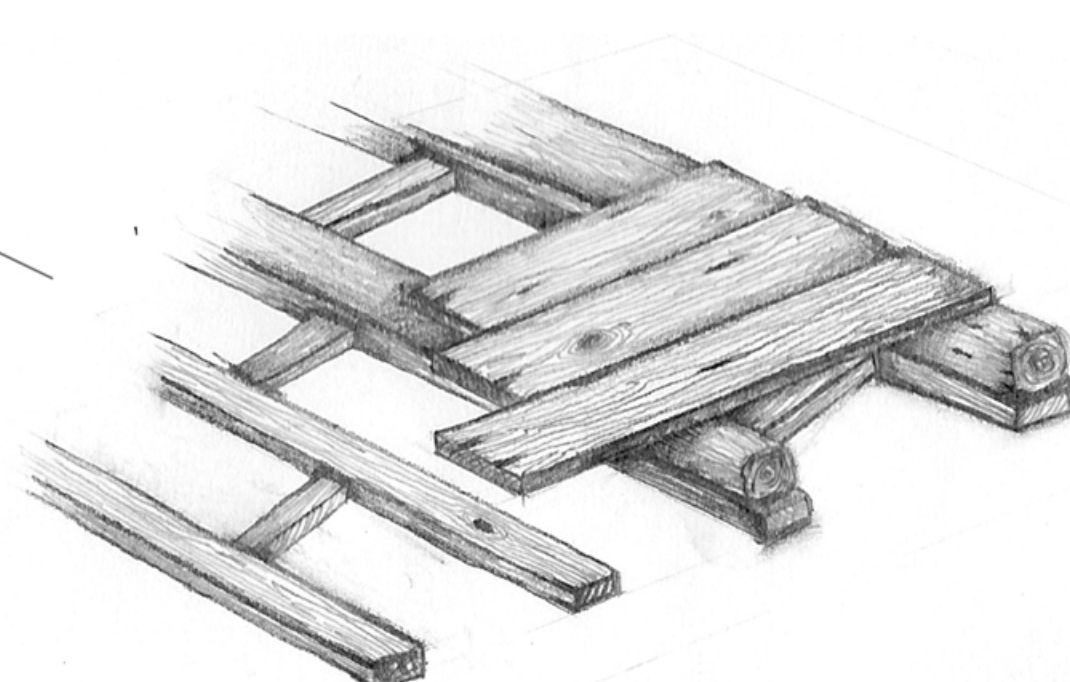
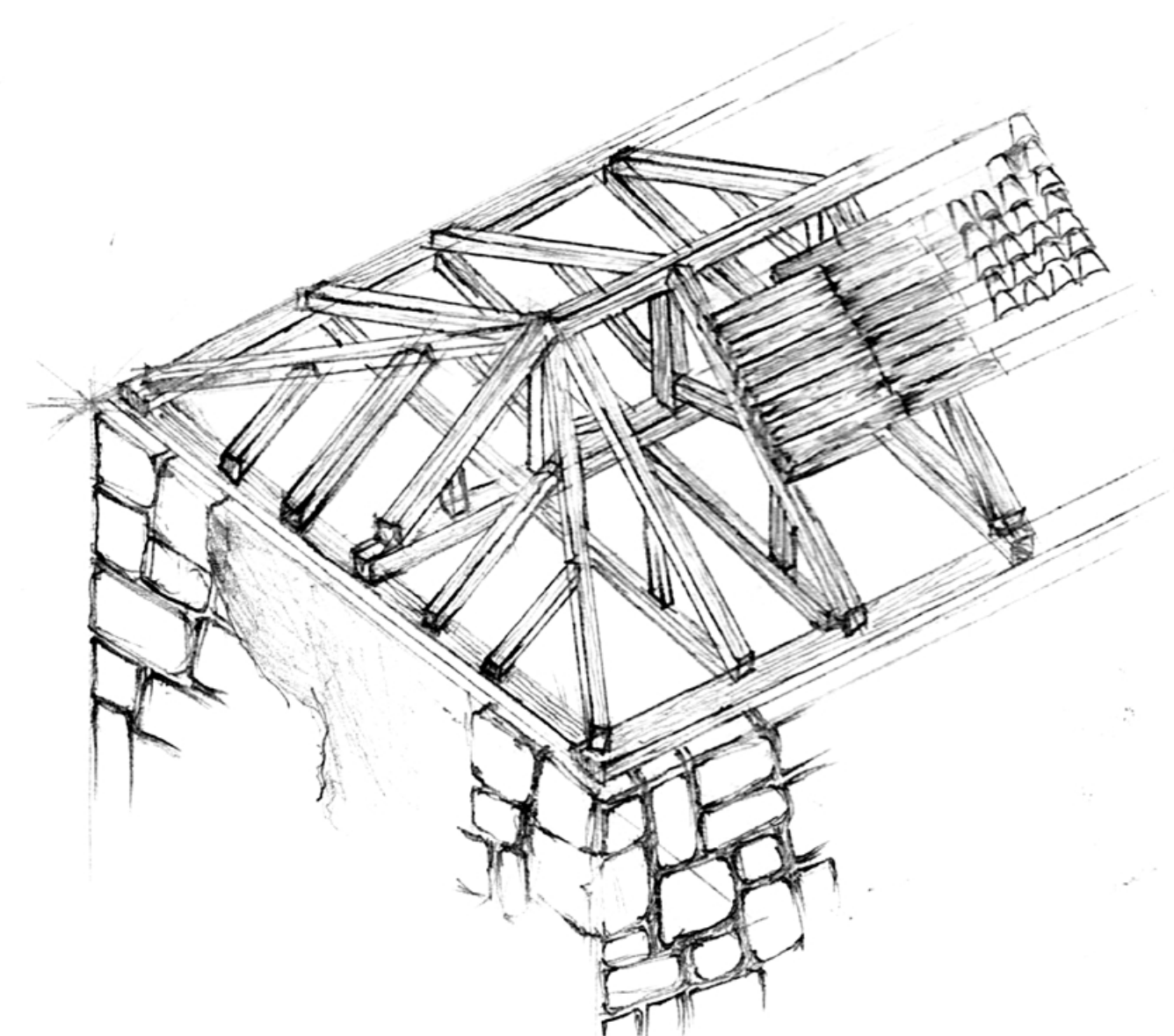

ΤΟΜΗ Β-Β'

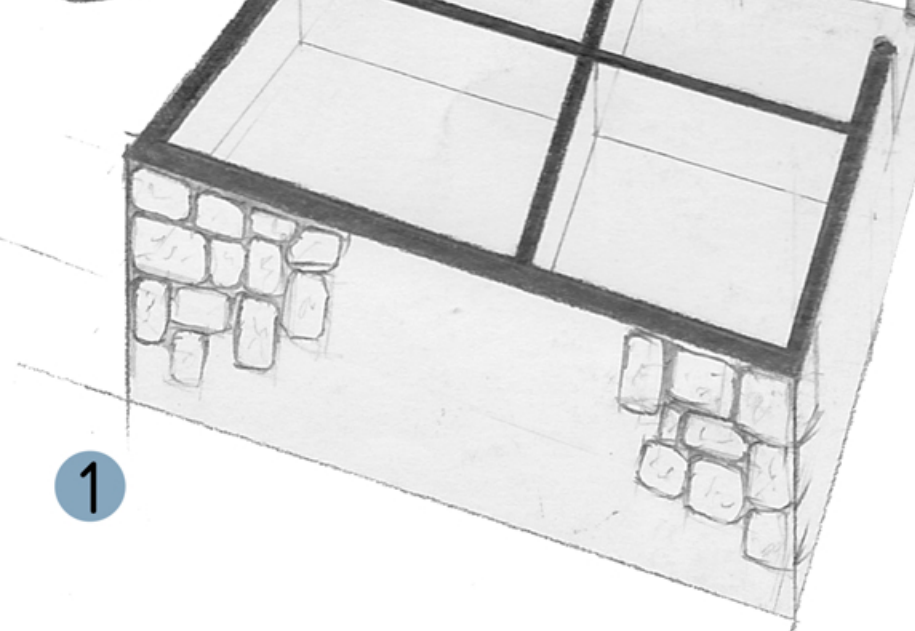
μπαχατί

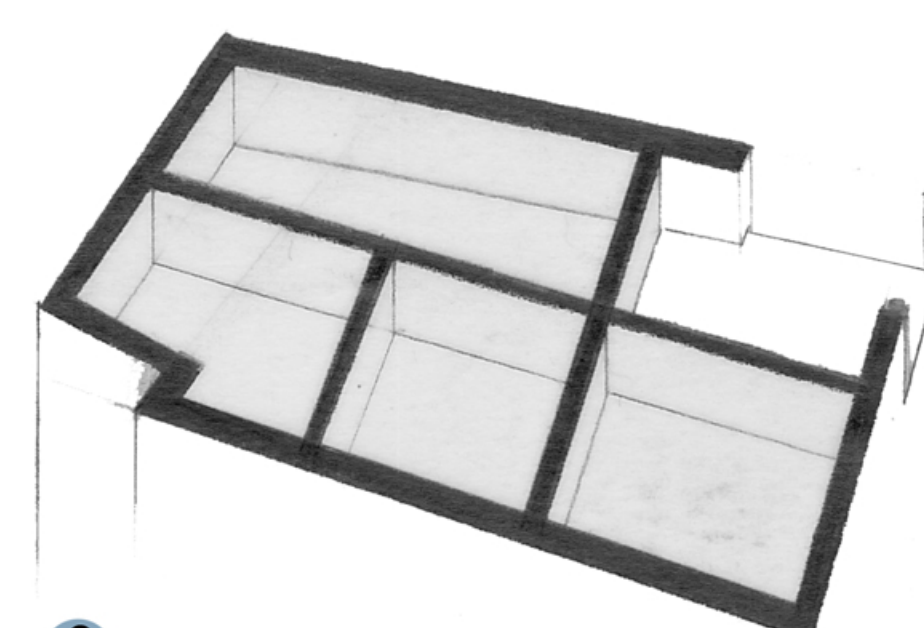
καφαρία

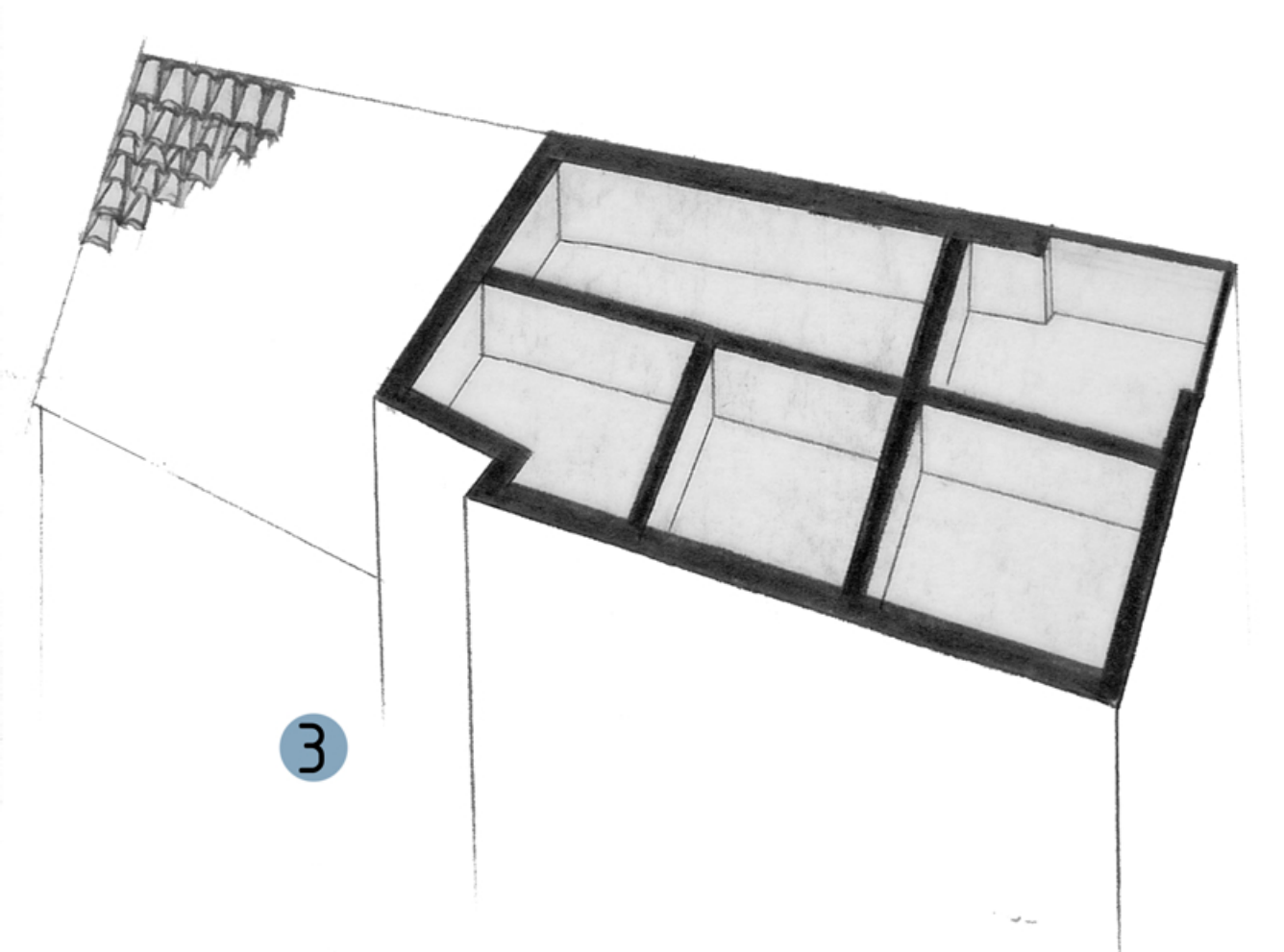
1ος οροφος

1

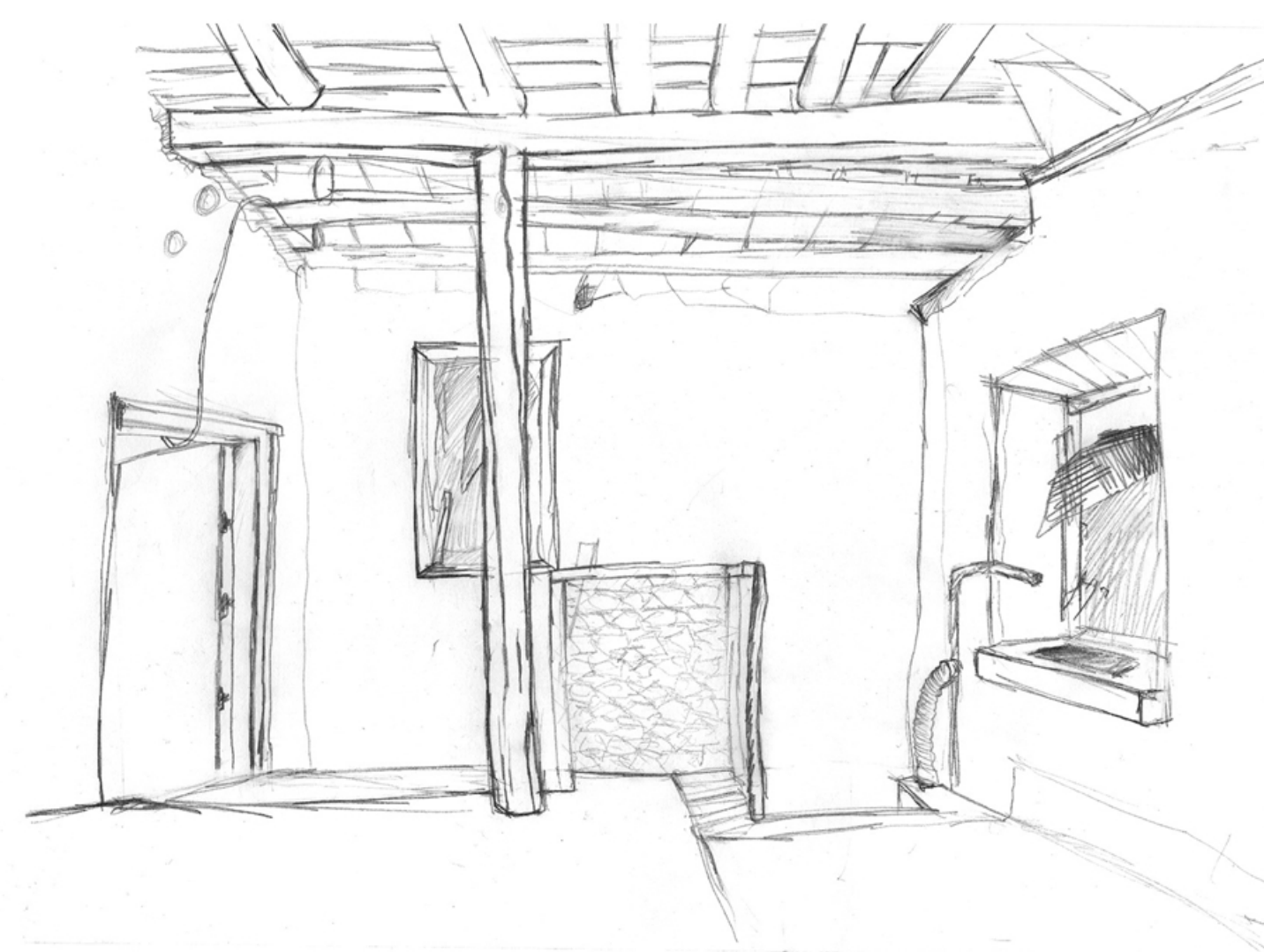
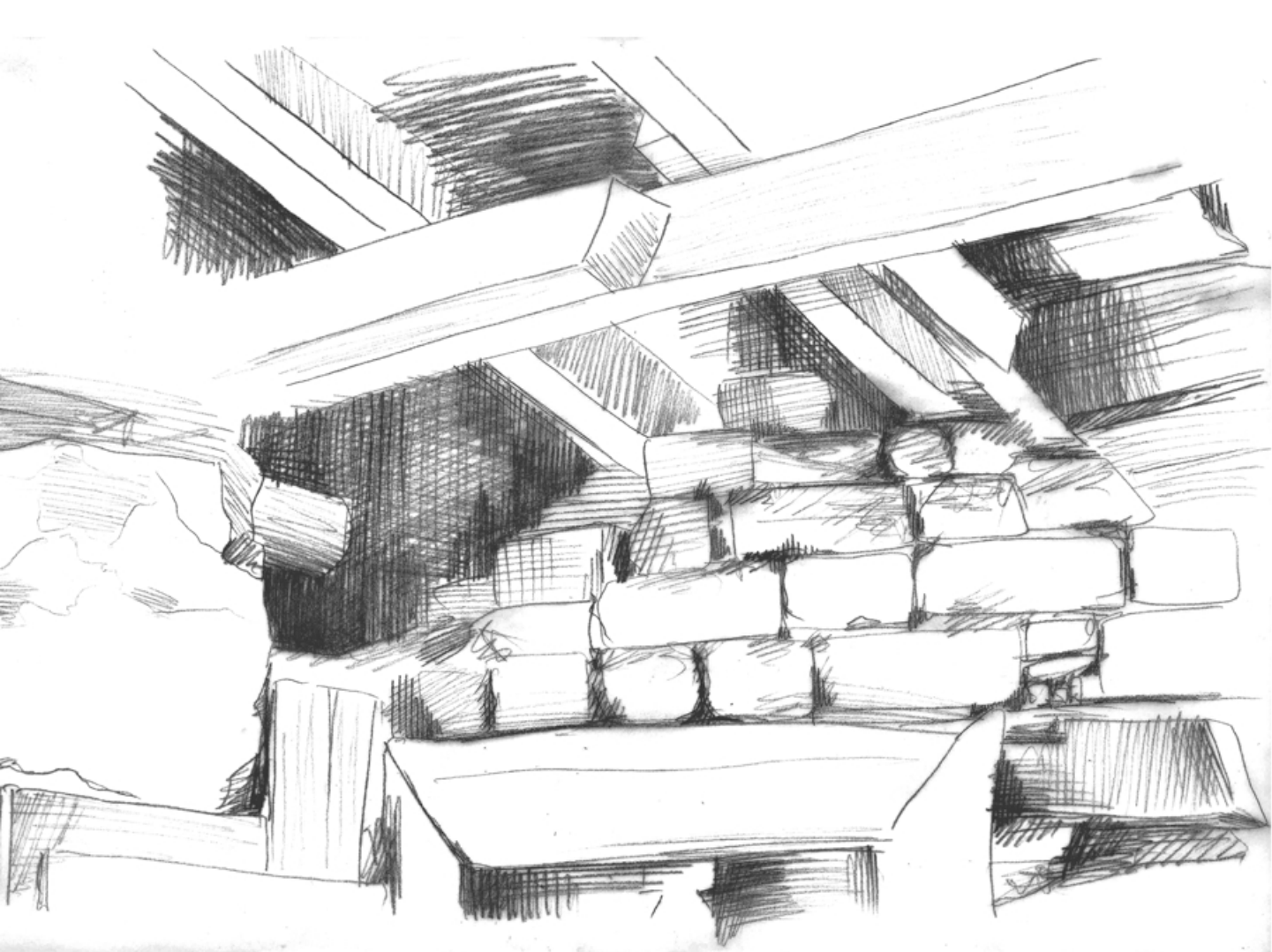

2

3

Η οικία Μίγγου, λόγω της σύνθετης μορφής της και του πλήθους των ευδιάκριτων επεμβάσεων που υπέστη, φαίνεται να έχει καταλήξει στη τελική μορφή της σταδιακά και αποσπασματικά. Υποθέτουμε ότι η εξέλιξή της ορίζεται από τρία στάδια, τα οποία καθορίζονται από τα υλικά που χρησιμοποιούνται σε κάθε τμήμα, από κάποιες δυσμορφίες (κυρίως στην οροφή και στο πάτωμα) από σημάδια στους τοίχους και λαμβάνοντας υπόψη τα λεγόμενα του ιδιοκτήτη.

04ΕΕ10
Εισαγωγή στην Αποκατάσταση
Ιστορικών κτιρίων

Τεύχος ανάλυσης-τεκμηρίωσης με θέμα:
Κατοικία στον Άγιο Γερμανό Πρεσπών

Υπεύθυνες διδάσκουσες: Αρακαδάκη Μαρία, Γκούντα Σόνια

Ακαδημαϊκό έτος 2018-2019

η ομάδα

Παρασκευή Ελένη Ταξή

8703

Φαίη Τριγκιλίδα

8719

Αργυρή Ίρις Ροδίτου

8674

Αναστασία Καμπανταΐδη

8773

Μαρία Παπαπέτρου

8615

περιεχόμενα

Εισαγωγή

Η περιοχή των Πρεσπών

Πολεοδομική οργάνωση στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων

Οικισμός του Αγίου Γερμανού

Πολεοδομική ανάπτυξη Αγίου Γερμανού

Χρήσεις γης και δημόσια κτίρια Αγίου Γερμανού

Τοπικά υλικά, κατασκευαστικές ιδιαιτερότητες

Οικία Μίγγου

Άμεσο περιβάλλον κτιρίου

Ιστορική αναδρομή

Χρήσεις χώρων

Φωτογραφικό υλικό χαγιατιού

Φωτογραφικό υλικό δωματίου πίσω από χαγιάτι

Φωτογραφικό υλικό δωματίου με σκάλα

Φωτογραφικό υλικό δωματίου με δίφυλλη πόρτα

Φωτογραφικό υλικό δωματίου με τζάκι

Φωτογραφικό υλικό δίφυλλης πόρτας

Φωτογραφικό υλικό παραθύρου Π3

Φωτογραφικό υλικό παραθύρου Π7

Εργασία πεδίου

Μεθοδολογία μετρήσεων και αποτυπώσεων

Σκίτσα

Σκαριφήματα

Σχέδια

Υλικά και κατασκευαστική δομή κτιρίου

Καταγραφή δομικών υλικών

Κατασκευαστική δομή

Κατασκευαστική δομή στέγης

Καταγραφή παθολογίας

Πίσω όψη

Άνωψη

Βιβλιογραφία και πηγές εικονογράφησης

εισαγωγή

η περιοχή των πρεσπών

Η περιοχή των Πρεσπών λόγω του πλούσιου υδροβιότοπου και της χλωρίδας και της πανίδας έχει χαρακτηριστεί ως εθνικός δρυμός από το 1974. Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι οι καλαμιώνες γύρω από τις δύο λίμνες, Μεγάλη και Μικρή Πρέσπα, όπου και βρίσκεται το τριεθνές (σημείο συνάντησης τριών συνόρων: Βόρειας Μακεδονίας, Ελλάδας και Αλβανίας). Η οικονομία των Πρεσπών βασίζεται κυρίως στην παραγωγή οσπρίων, στην κτηνοτροφία (βλ. αγελάδες νάνοι) και στον τουρισμό. Όσον αφορά το πολιτισμικό κομμάτι, το νησί της Μικρής Πρέσπας «Άγιος Αχίλλειος» αποτελεί κέντρο των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων «Πρέσπεια», φιλοξενώντας σημαντικές συναυλίες.

εισαγωγή

πολεοδομική οργάνωση στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων

Οι κατηγορίες οικισμών που συναντώνται στον Βαλκανικό χώρο εμφανίζουν κοινά χαρακτηριστικά στις εξής λειτουργίες τους: στην οργάνωση, στην δομή, στο μέγεθος, στο κέλυφος και στην τοποθέτησή τους. Μάλιστα από την χωροθέτησή τους μπορούμε να βγάλουμε συμπεράσματα, καθώς αποτελούν χωρική έκφραση της κοινωνικής δομής της περιοχής. Η πολυεθνική σύνθεση των πληθυσμών που συναντώνται στα Βαλκάνια (από τις προ βιομηχανοποιημένες χώρες στις ανάμεσα στον 19-20 αι.) καθορίζει την ποικιλία στις κατηγορίες των οικισμών. Κύρια είδη είναι: οι οικισμοί “de Timok” (κεντρικά Βαλκάνια), τα επονομαζόμενα “τσιφλίκια” στην Μακεδονία και την Θράκη, ο ελληνομεσογειακός, συμπαγής οικισμός που εμφανίζεται συνήθως εθνική κοινωνική ομάδα και ο μικτός τύπος που τον συναντάμε κυρίως στα διασυνοριακά εδάφη (λόγω της πρόσμειξης και συμβίωσης διαφορετικών εθνοτήτων). Καθοριστικό βέβαια ρόλο για την ανάπτυξη του δομημένου περιβάλλοντος παίζει το ιστορικό πλαίσιο, η τοπική γεωμορφολογία και το οδικό δίκτυο και βέβαια η διαλεκτική με τα όμορα κράτη. Παρ’ολ’αυτά, αξίζει να σημειωθεί πως η χωρική οργάνωση δεν είναι στατική αλλά δυναμική: μεταβάλλεται στον χρόνο.

οικισμός αγίου γερμανού

πολεοδομική ανάπτυξη του αγίου γερμανού

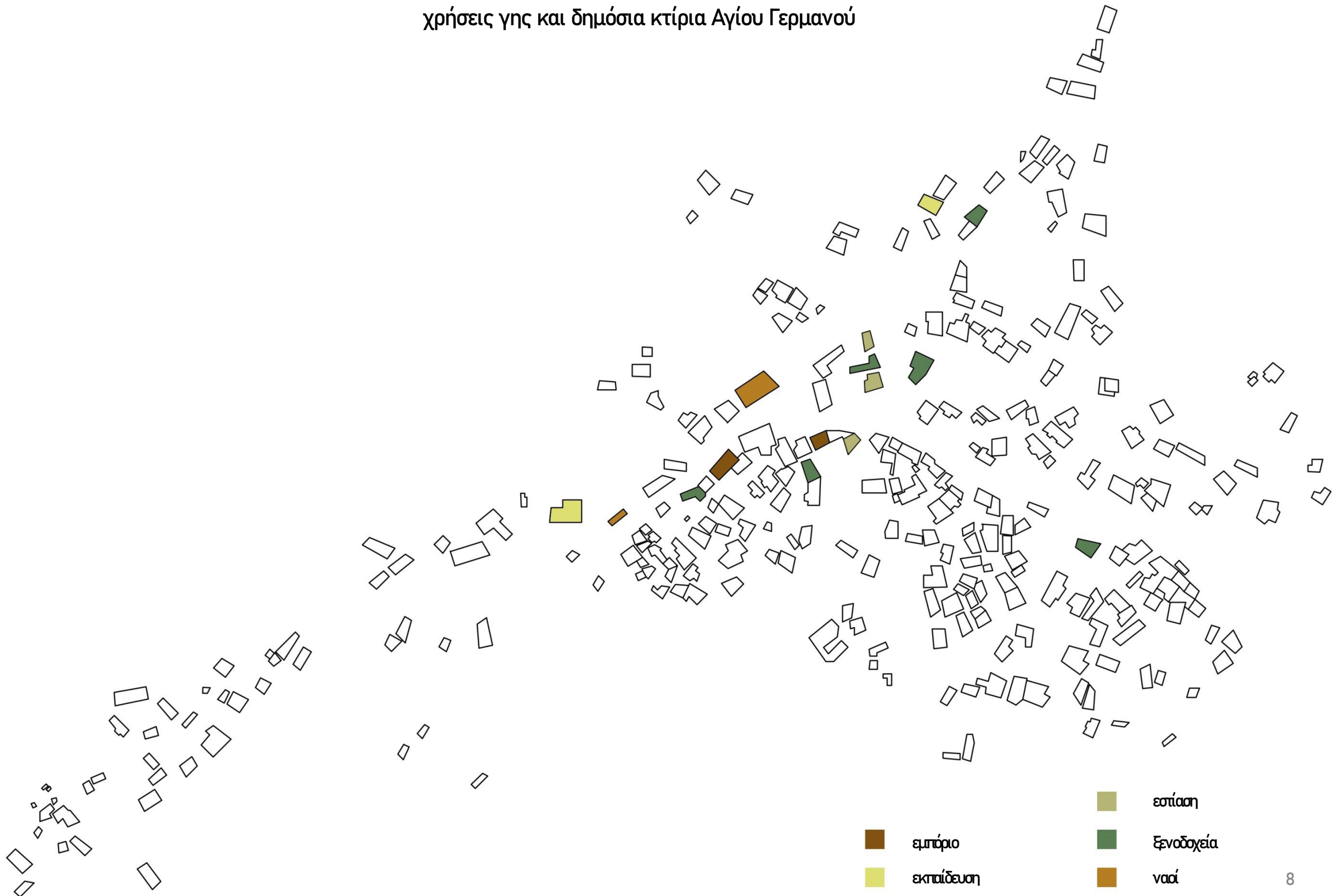

Αν μπορεί κανείς να χαρακτηρίσει με κάποιο σύστημα δόμησης την περιοχή των Πρεσπών μάλλον θα ήταν πανταχόθεν ελεύθερο (συνηθισμένο στην εκλαϊκευμένη παραδοσιακή αρχιτεκτονική) αν και το πιο εμφανές είναι ότι δεν υπάρχει κάποιο σύστημα δόμησης. Ο οικισμός του Αγίου Γερμανού μέχρι το 1913 γνώρισε μεγάλη ακμή όπως και η ευρύτερη περιοχή της Αχρίδας και της βορειοδυτικής Μακεδονίας. Αν και η περιοχή συμμετείχε στους Βαλκανικούς πολέμους, ελληνικός εμφύλιος ήταν αυτός που την καθόρισε. Πριν τον εμφύλιο είχε 3.500 κατοίκους και τώρα μένουν 250 όλο τον χρόνο. Στρατιώτης του ΕΛΛΑΣ, αναφέρει : “Από τον Άγιο Γερμανό, κοντά στην Πρέσπα, έβαζαν οι αντάρτες με τους όλμους. Οι οβίδες έπεφταν βροχηδόν. Τρέχαμε σαν τρελοί να κρυφτούμε.”

Ο Αγ. Γερμανός αποτελούσε χωριό ανταρτών και με το τέλος του εμφυλίου και την επικράτηση του εθνικού στρατού, θανατώθηκαν και κυνηγήθηκαν όλοι οι κάτοικοι οπότε και το χωριό ερήμωσε εντελώς. Με την δικτατορία του Τίτο στην γειτονική Αλβανία και το κλείσιμο των συνόρων πολλοί κατάφεραν και πέρασαν τα ελληνικά σύνορα και έτσι το χωριό ξανακατοικήθηκε (υπάρχει και μια ακόμα αιτία, αυτή της επιδημίας που ξέσπασε στα σύνορα το 1952 και οδήγησε κάποιους να φύγουν). Η οικογένεια που κατοικεί το κτίριο που μελετήσαμε είναι τα παιδιά των οικογενειών αυτών.

οικισμός αγίου γερμανού

χρήσεις γης και δημόσια κτίρια Αγίου Γερμανού

οικισμός αγίου γερμανού

τοπικά υλικά, κατασκευαστικές ιδιαιτερότητες

Βάση από λιθοδομή

Γυδίες παραθύρων
ξύλινες δοκίδες

Ευρεία χρήση καλαμιών
μείγματα ωμών πλίνθων
και μπαγδατί

Προεξχές στεγών
προβολή επιτεγίδων προς τα έξω

Δίφυλλες αυλόπορτες
δίριχτο στέγαστρο

Ανακουφιστικό τόξο

Τοιχοποιίες από πλιθάρια
μείγμα από λάσπη αργίλου
και άχυρο

Αρμολογημένες τοιχοποιίες
επιχρίσματα συνδετικών κονιαμάτων
προστασία από καιρικές συνθήκες

Στεγασμένα εξώστες

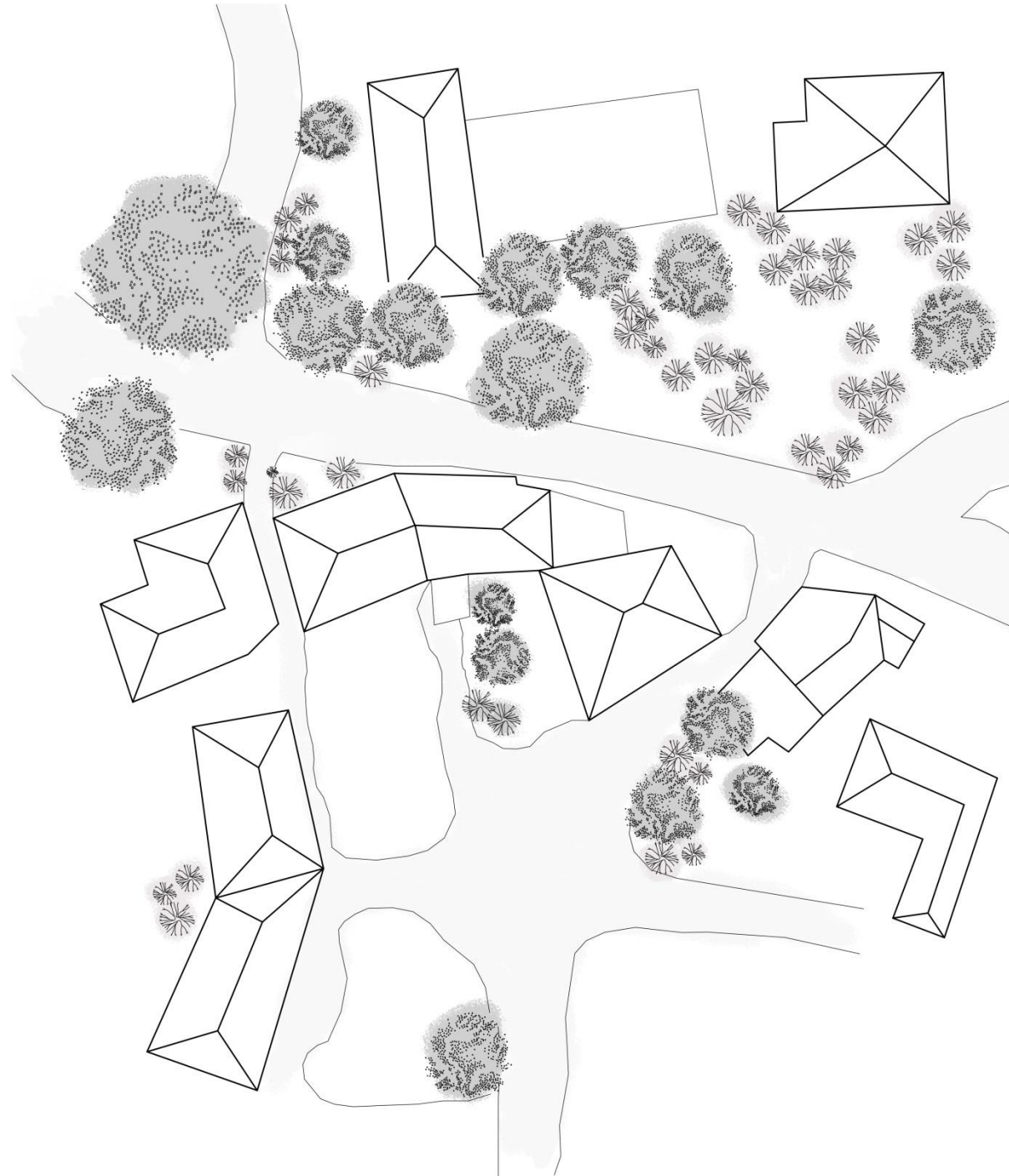
Ξύλινο δάπεδο
Φέροντα στοιχεία οι δοκί
κατά μήκος της μικρής διάστασης

Απότομες σκάλες
πατήματα χωρίς ρίχτια

οικία μίγγου

άμεσο περιβάλλον κτιρίου

οικία μίγγου

ιστορική αναδρομή

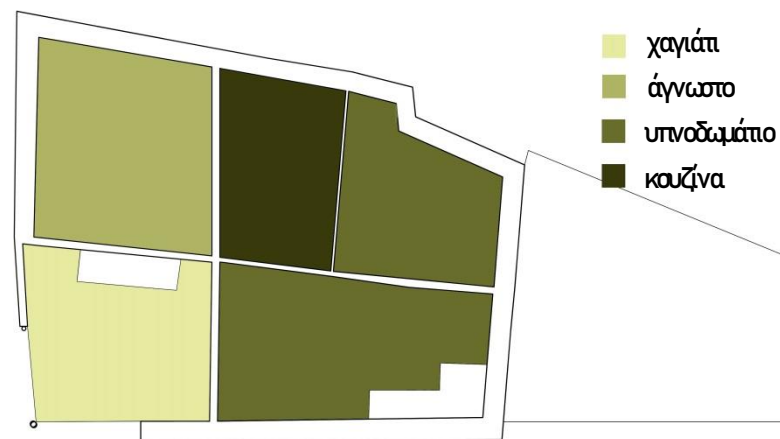
Στην είσοδο του οικισμού του Αγίου Γερμανού και απέναντι από την Βυζαντινή λίθινη εκκλησία, βρίσκεται η οικία Μίγγου. Το κτίριο χρονολογείται περίπου στην δεκαετία του '20, είναι διώροφο με το ισόγειο πλέον να χρησιμοποιείται μερικώς ως παντοπωλείο. Η είσοδος στο κατάστημα ήταν αρχικά τοποθετημένη νοτιοανατολικά, αλλά πλέον έχει προστεθεί και μία επί της οδού. Κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο το κτίριο πιθανόν να εγκαταλείφθηκε και να διατηρήθηκε μέχρι την δεκαετία του '50, κατά την οποία εγκαταστάθηκαν Βλάχοι από την Ήπειρο (όπως και στο υπόλοιπο χωριό του Αγίου Γερμανού).

οικία μίγγου

χρήσεις χώρων

διάγραμμα χρήσεων ισογείου

διάγραμμα χρήσεων ορόφου

Το βορειοδυτικό τμήμα του ισογείου στεγάζει από την δεκαετία του '50 το παντοπωλείο. Η υπόλοιπη έκταση του κτιρίου, δηλαδή ο δεύτερος χώρος του ισογείου καθώς και ο όροφος, λειτουργεί πια ως αποθηκευτικός χώρος. Κατά τις διάφορες ιστορικές περιόδους αλλαγών και τροποποιήσεων το κτίριο διαφοροποιήθηκε τόσο όσον αφορά τη μορφολογία, όσο και τις χρήσεις του. Το ισόγειο, αποτελούμενο από δυο περίπου ισοδύναμους χώρους, στέγαζε σε αυτούς διαφορετικές λειτουργίες, αυτή του μαγαζιού και αυτή του αποθηκευτικού χώρου με άμεση ένωση των δυο. Από την άλλη, η χρήση του πρώτου ορόφου ήταν αυτή της κατοικίας προοριζόμενης για τον ιδιοκτήτη και την οικογένειά του. Ο πρώτος όροφος, ενώ στην τωρινή του κατάσταση αποτελείται από δύο επιμέρους χώρους με διαφορετικές εισόδους, τότε ήταν ενιαίος, με το βορειοανατολικό δωμάτιο να είναι χαγιάτι. Πλέον το κατάστημα διαχωρίζεται απόλυτα από τον αποθηκευτικό χώρο (στο ισόγειο) και ο όροφος δεν είναι πλέον κατοικήσιμος, αλλά χρησιμοποιείται αμιγώς ως αποθήκη.

οικία μίγγου

φωτογραφικό υλικό χαγιατιού

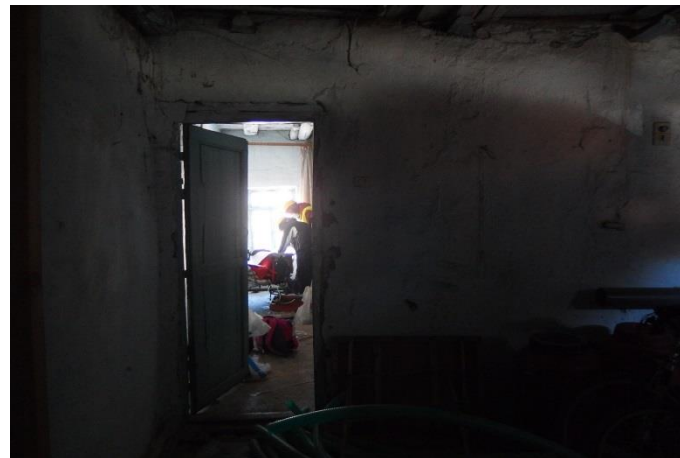

οικία μίγγου

φωτογραφικό υλικό δωματίου πίσω από το χαγιάτι

οικία μίγγου
φωτογραφικό υλικό δωματίου με σκάλα

οικία μίγγου

φωτογραφικό υλικό δωματίου με δίφυλλη πόρτα

οικία μίγγου

φωτογραφικό υλικό δωματίου με τζάκι

οικία μίγγου

φωτογραφικό υλικό δίφυλλης πόρτας

Γάνω αριστερά διακοσμητική γωνία κάσας

Γάνω δεξιά διακοσμητική γωνία κάσας

Προσπτικό πάνω μέρους κάσας

Όψη διακοσμητικού στοιχείου

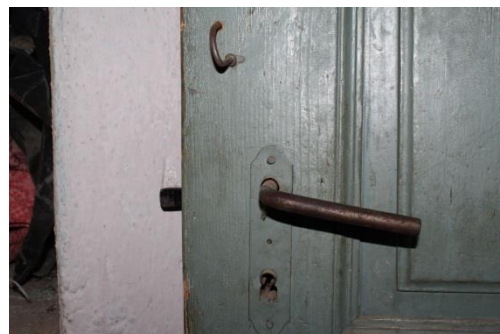
Όψη διακοσμητικού στοιχείου

Προσπτικό φύλλου

Όψη-λεπτομέρεια φύλλου

Εξωτερικό χερούλι

Μηχανισμός κλειδώματος

Εσωτερική όψη πόρτας

οικία μίγγου

φωτογραφικό υλικό παραθύρου π3

Εσωτερική όψη παραθύρου

Κάτοψη-λεπτομέρεια κάσας

Όψη-λεπτομέρεια πλαισίου

Εξωτερική όψη-λεπτομέρεια κάσας

Όψη-λεπτομέρεια κάσας

οικία μίγγου

φωτογραφικό υλικό παραθύρου π7

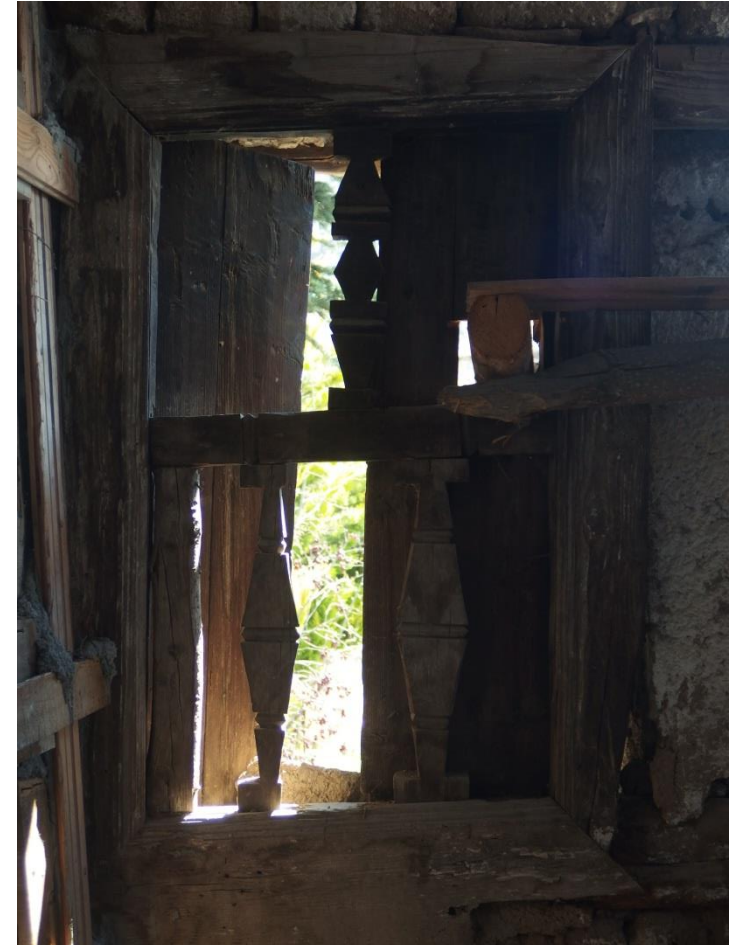
Όψη-λεπτομέρεια κάσας

Όψη-λεπτομέρεια πλαισίου

Εξωτερική όψη παραθύρου

Εσωτερική όψη παραθύρου

εργασία πεδίου

μεθοδολογία μετρήσεων και αποτυπώσεων

Μέτρηση μήκους από χαμηλά

Μέτρηση διαστάσεων κλειδαρότρυπας

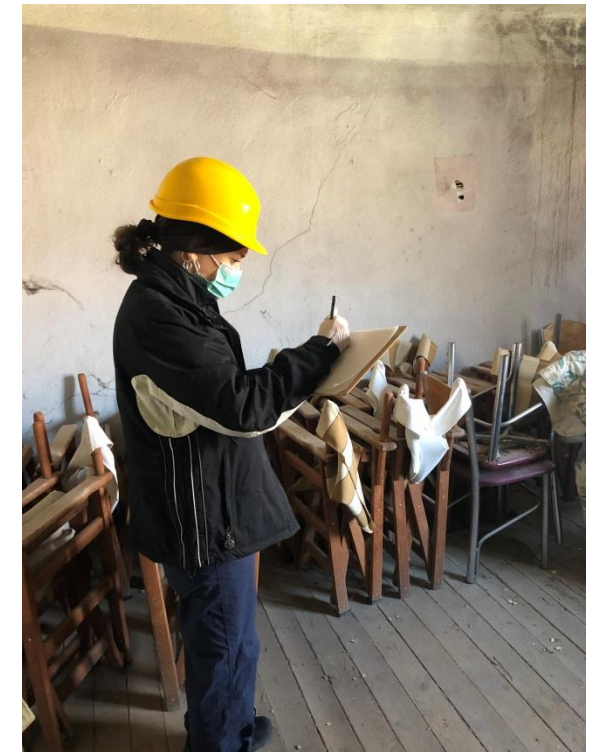
Μέτρηση μήκους κιγκλιδώματος

Μέτρηση μήκους από χαμηλά

Επιτόπια παραγωγή σκίτσων

Καταγραφή μετρήσεων σε σκαρίφημα

Μέτρηση πάχους σανίδας

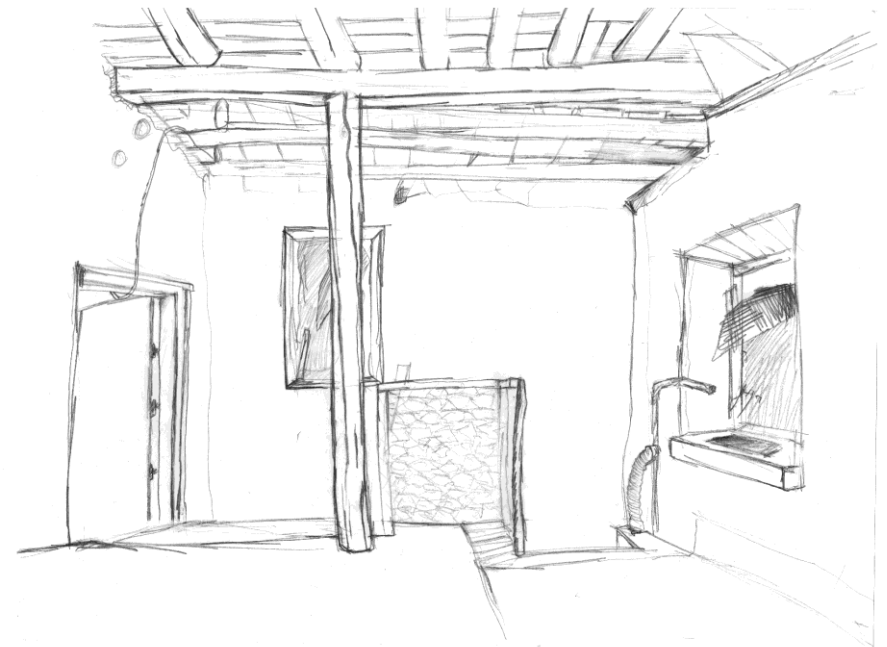
Μέτρηση υψομετρικής διαφοράς

εργασία πεδίου

σκίτσα

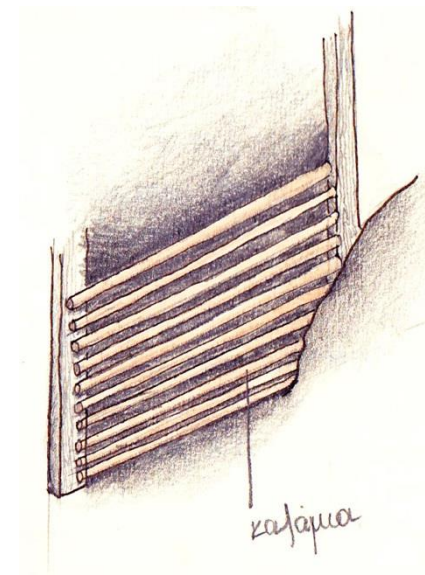
Άποψη της όψης επί της οδού του κυρίου, σκίτσο

Άποψη του εσωτερικού του ορόφου της κατοικίας, σκίτσο

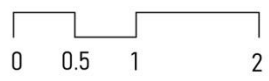
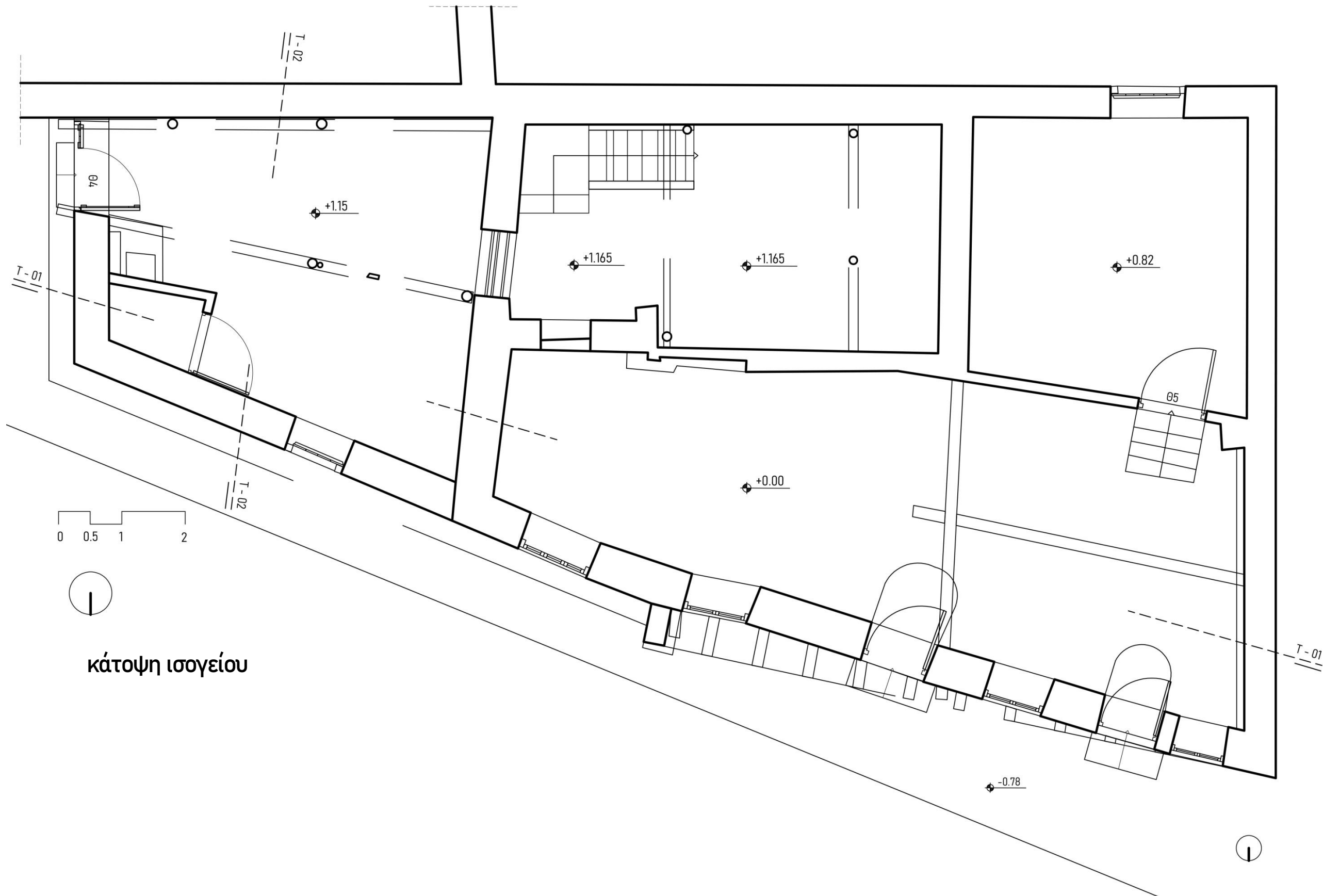
Λεπτομέρεια παραθύρου ΓΤ, σκίτσο

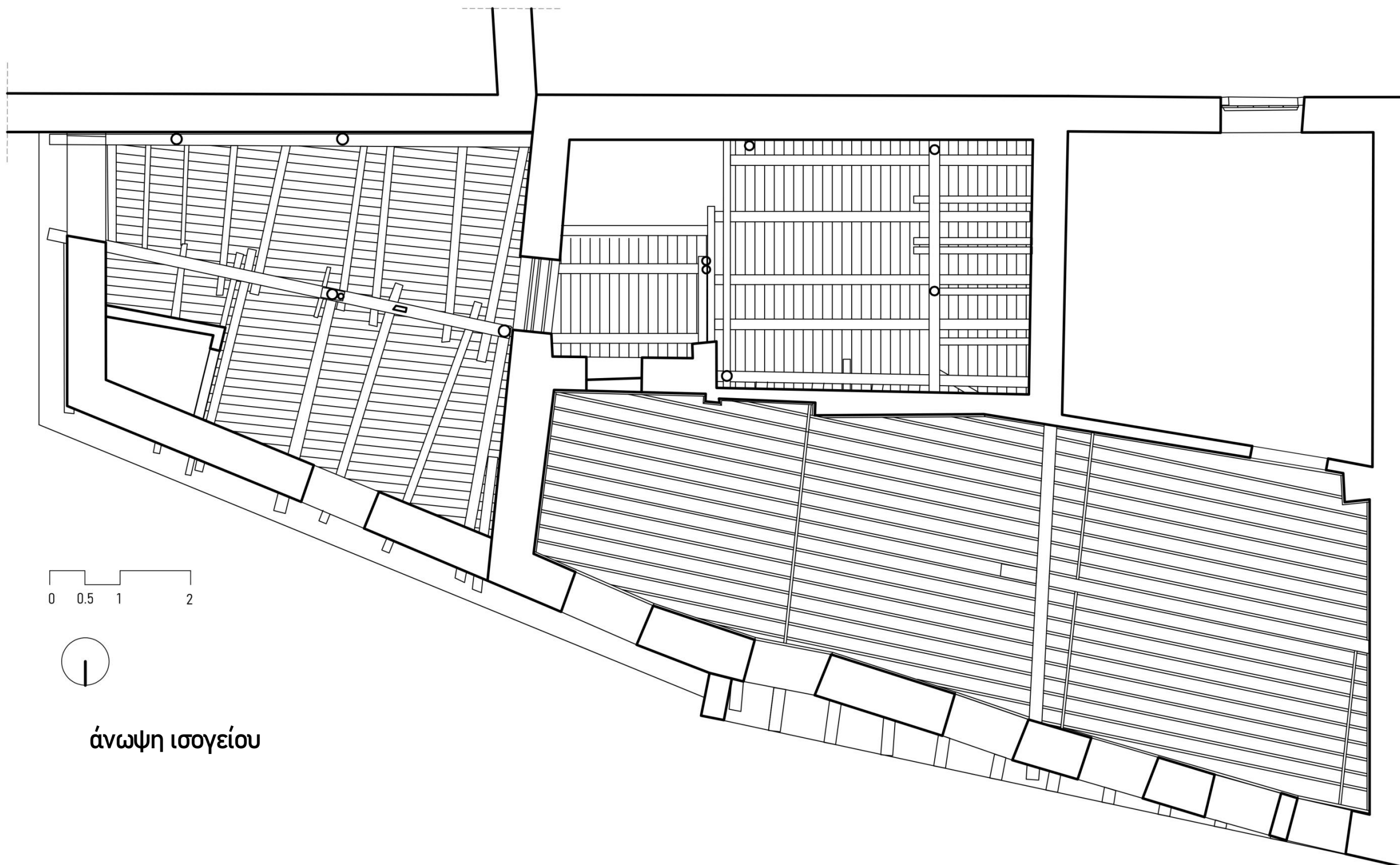
Λεπτομέρεια μπαγδατιού, σκίτσο

σκαριφήματα

Κάτοψη ορόφου και μετρήσεις, σκαρίφημα

κάτοψη ισογείου

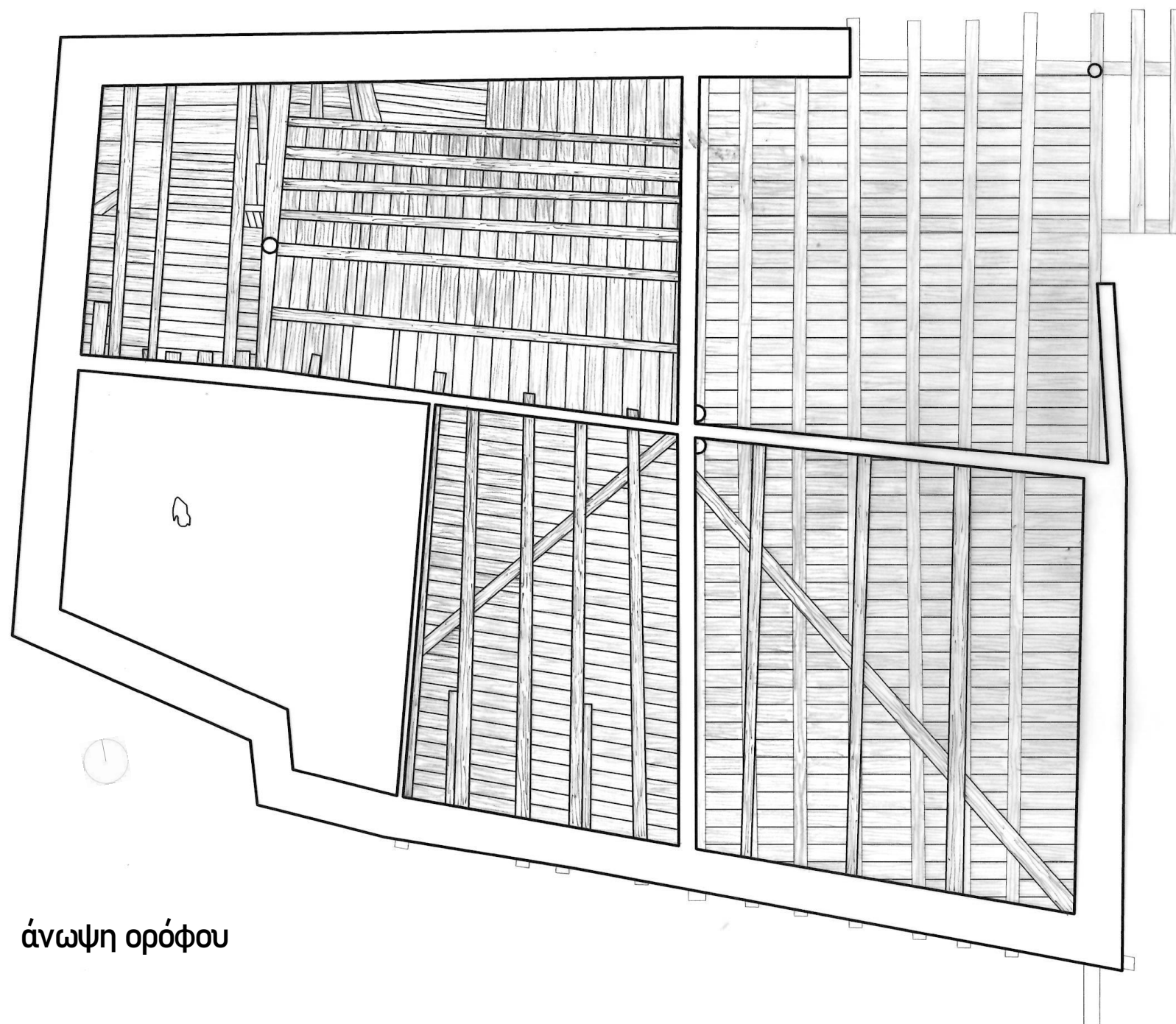
0 0.5 1 2

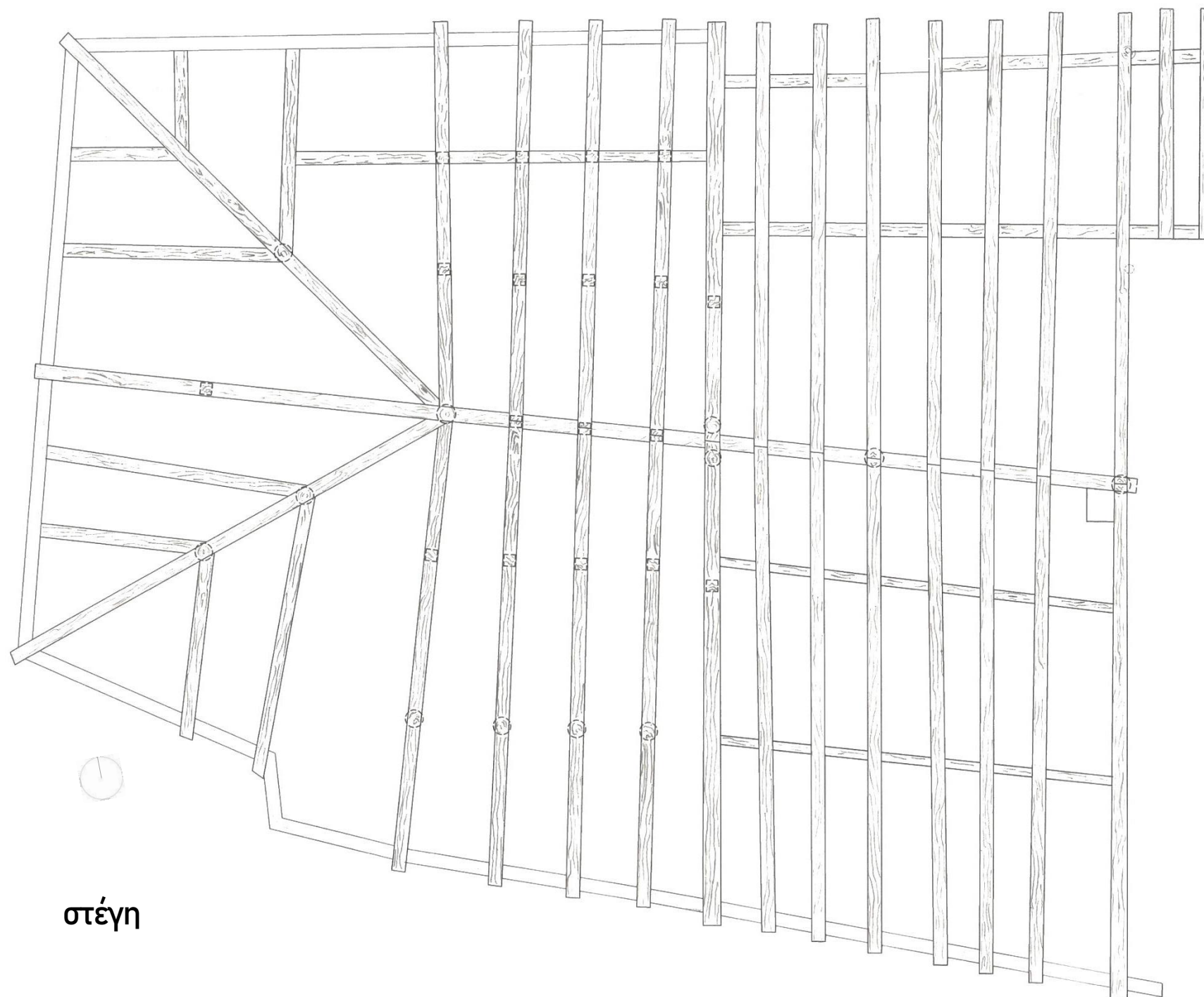
άνωψη ισογείου

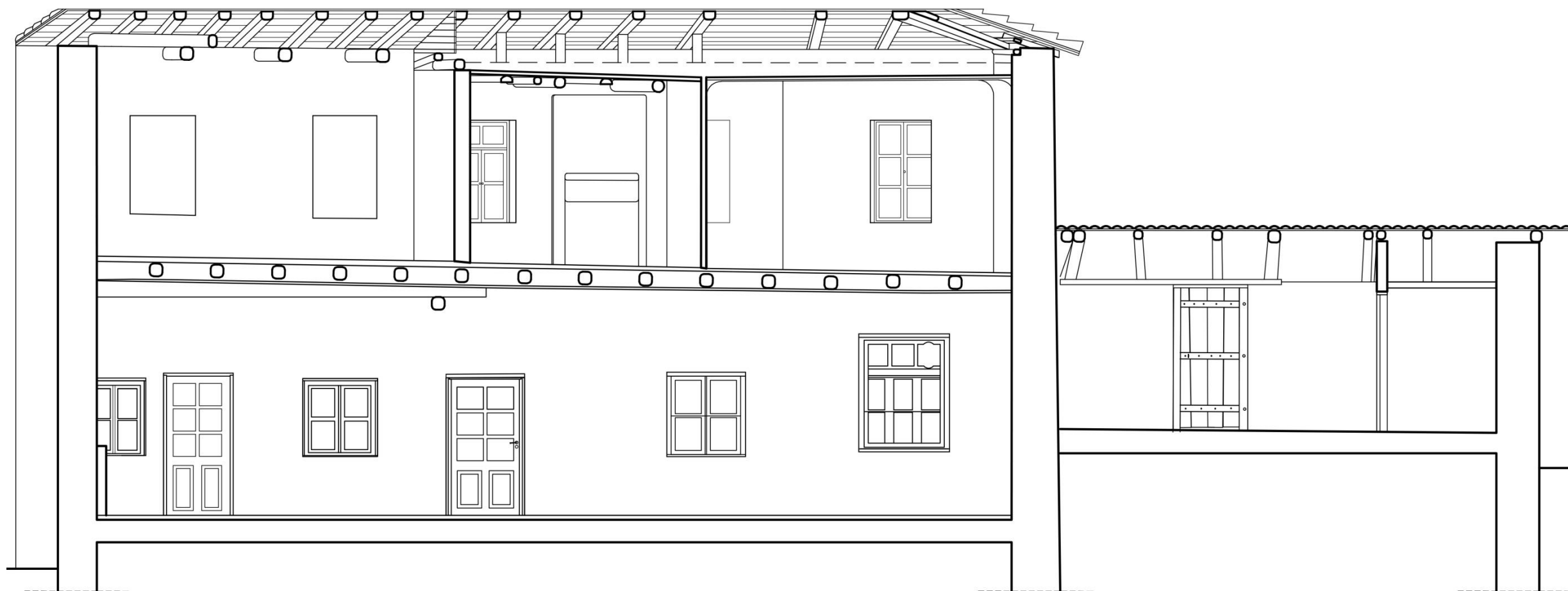
κάτοψη ορόφου

άνωψη ορόφου

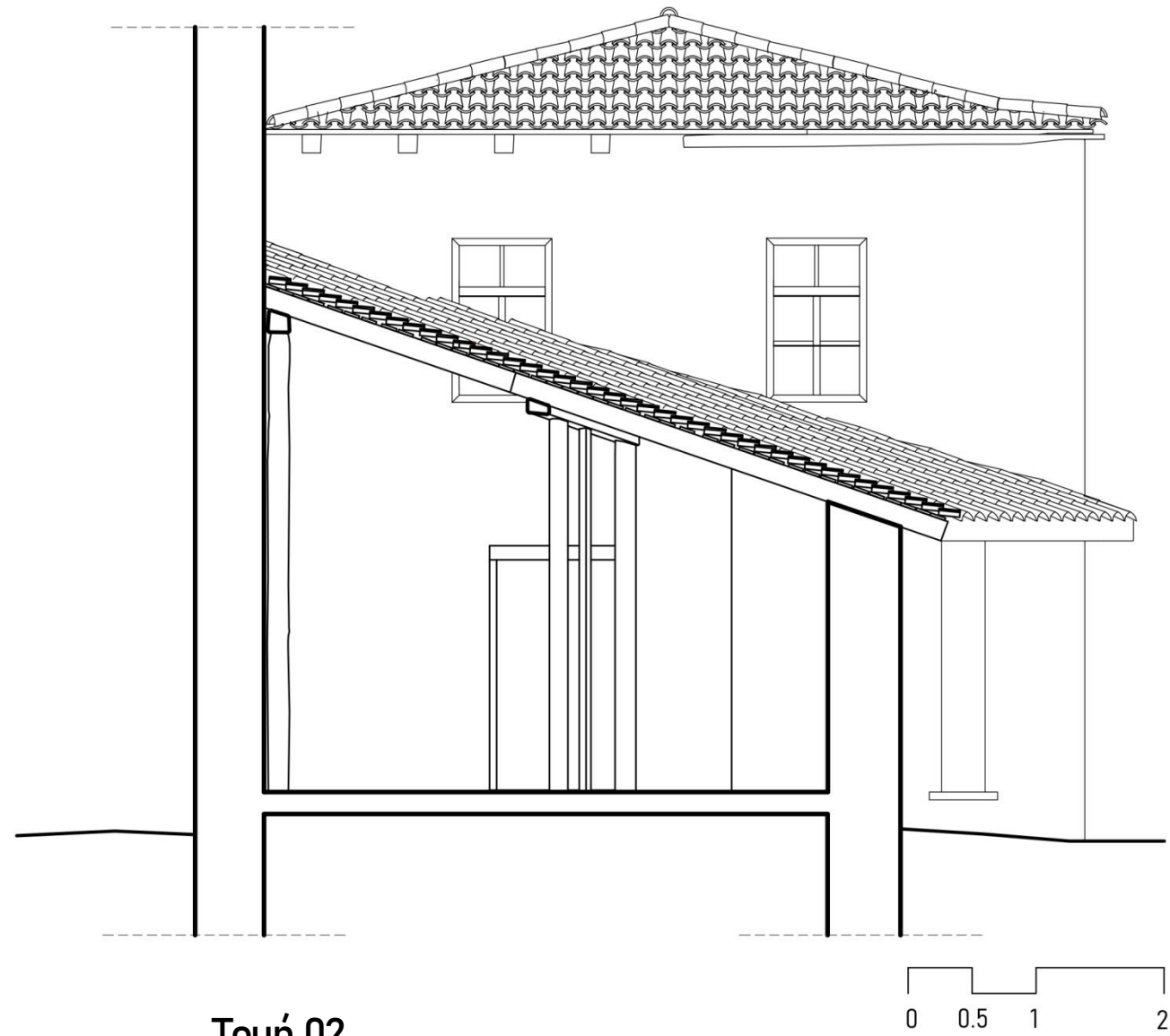

στέγη

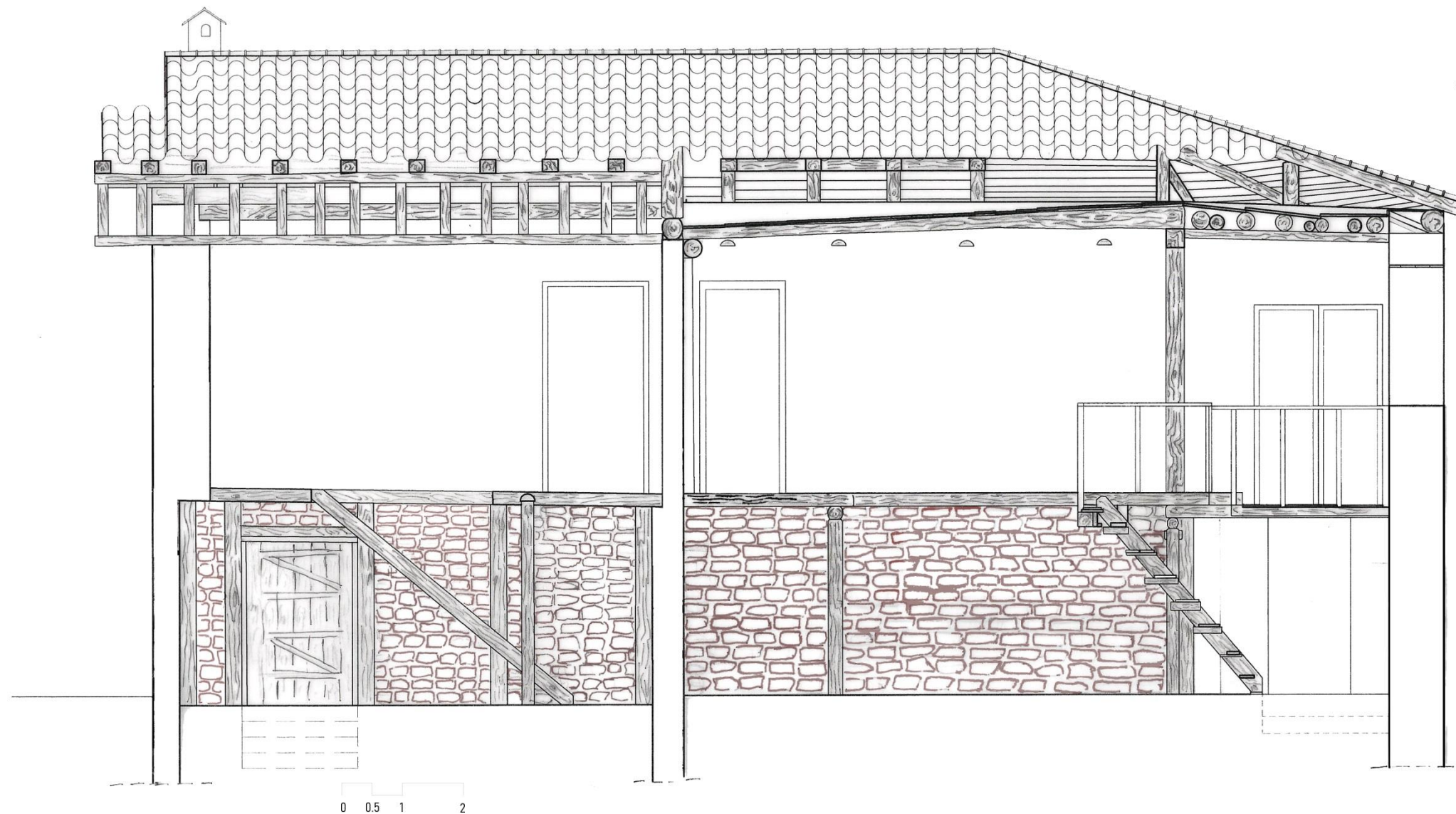

τομή 01

0 0.5 1 2

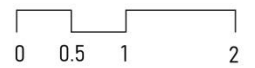
Τομή 02

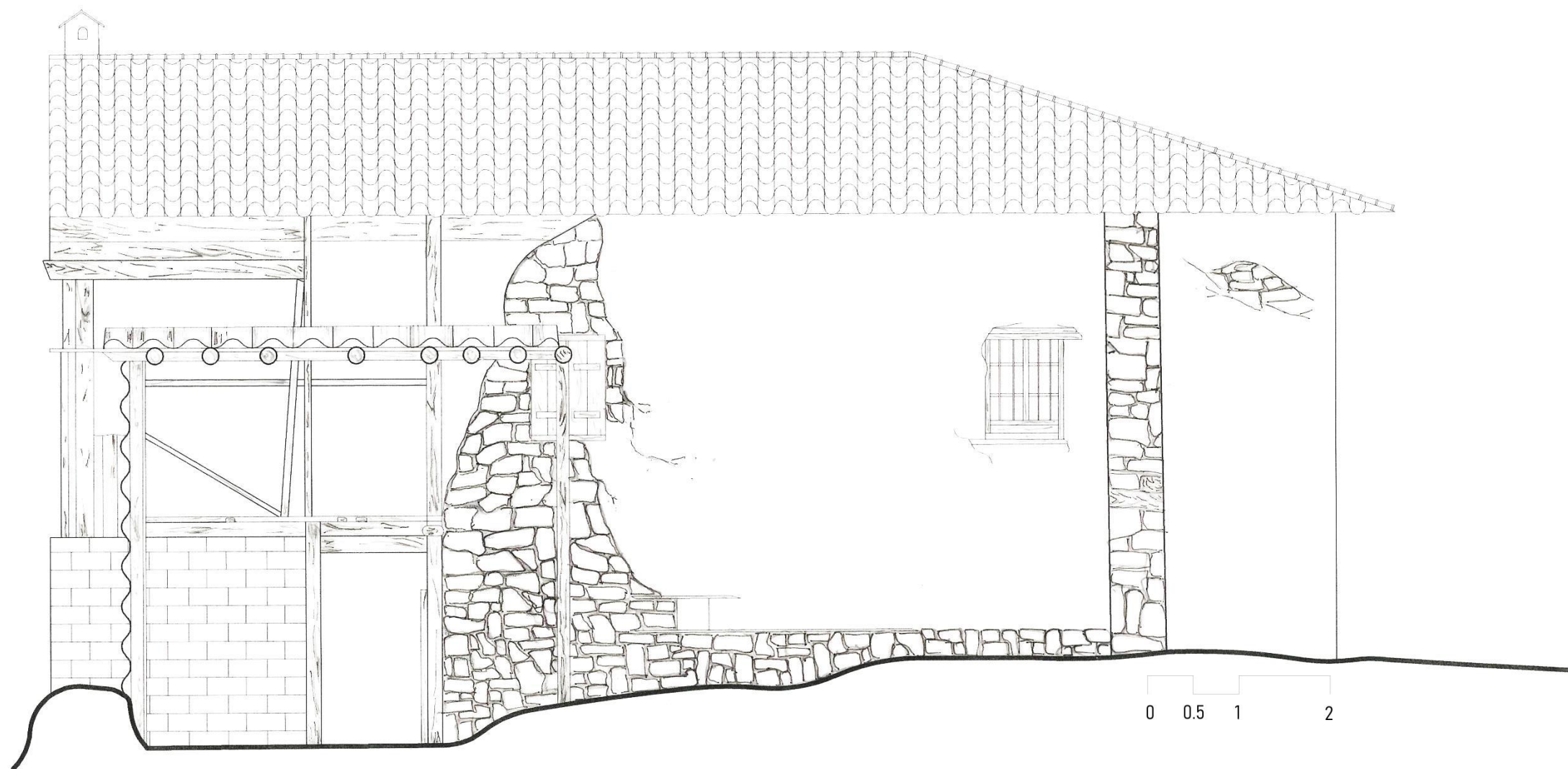

τομή 03

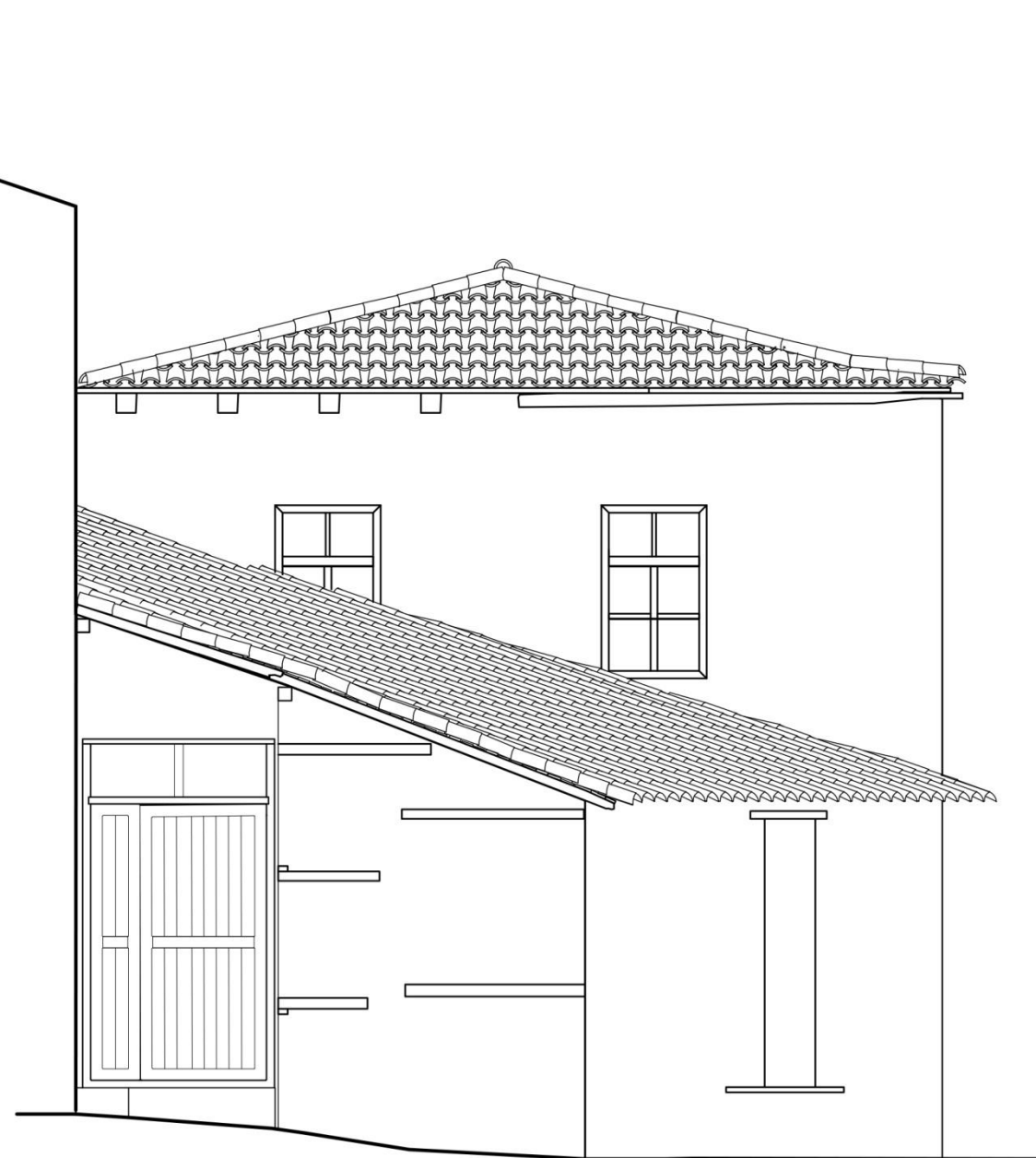

βόρεια όψη

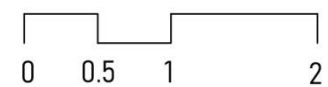

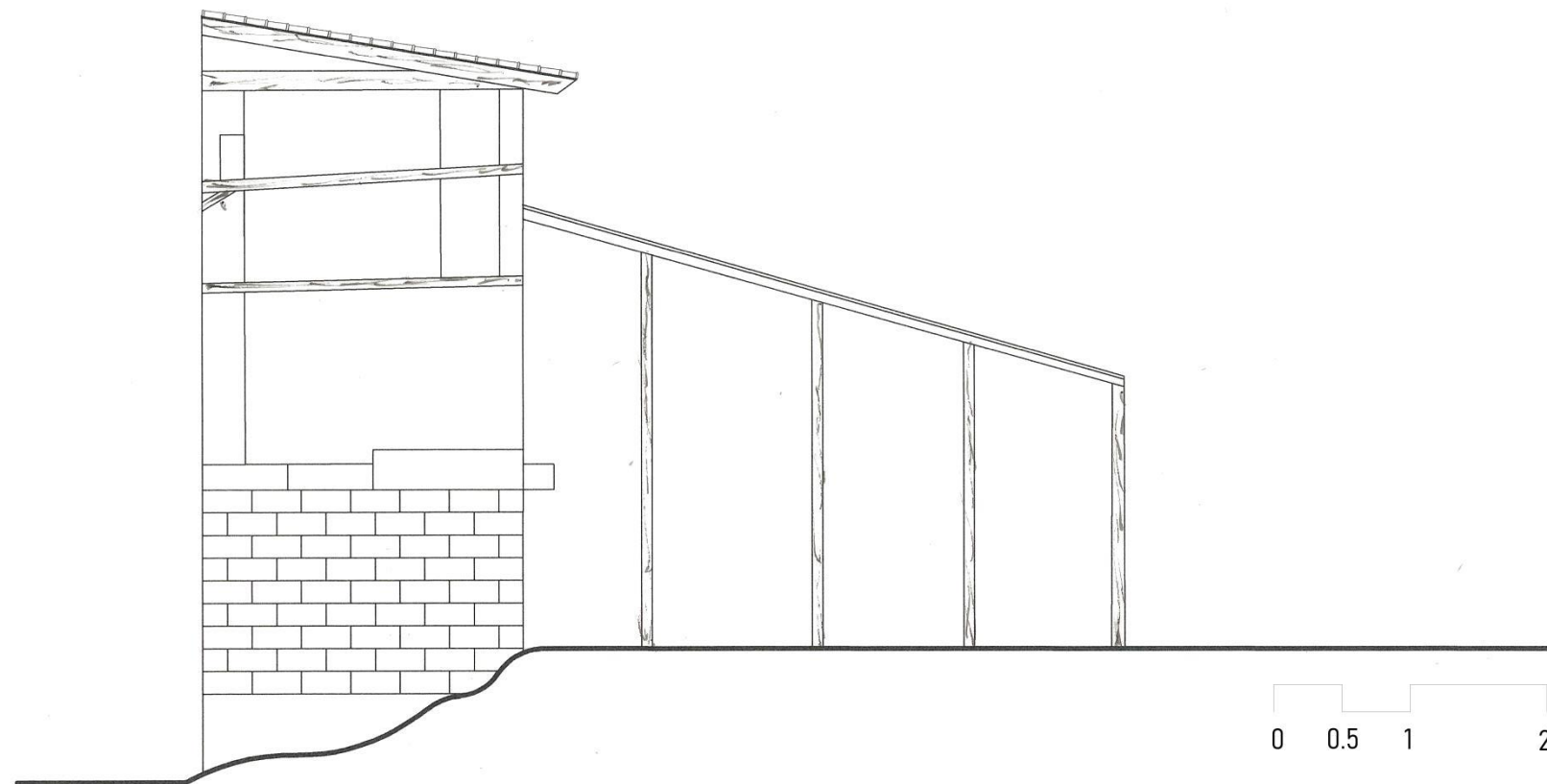

νότια όψη

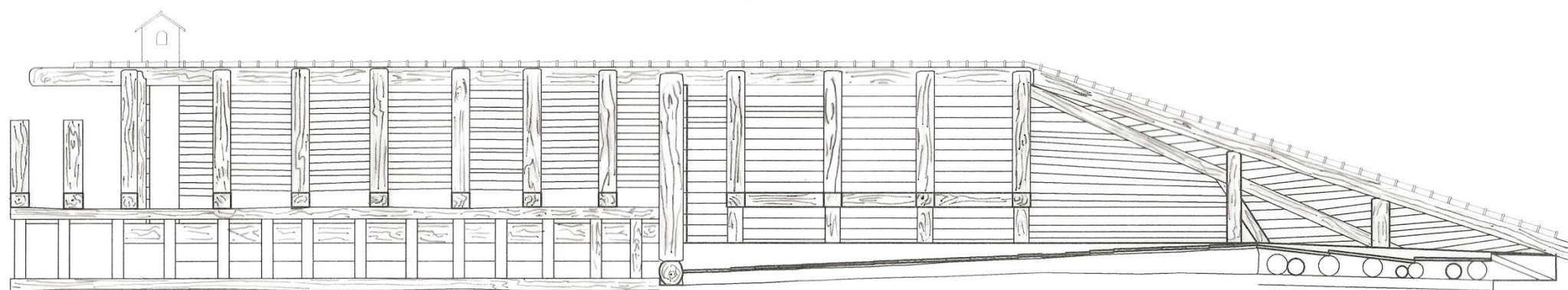

βορειοανατολική όψη

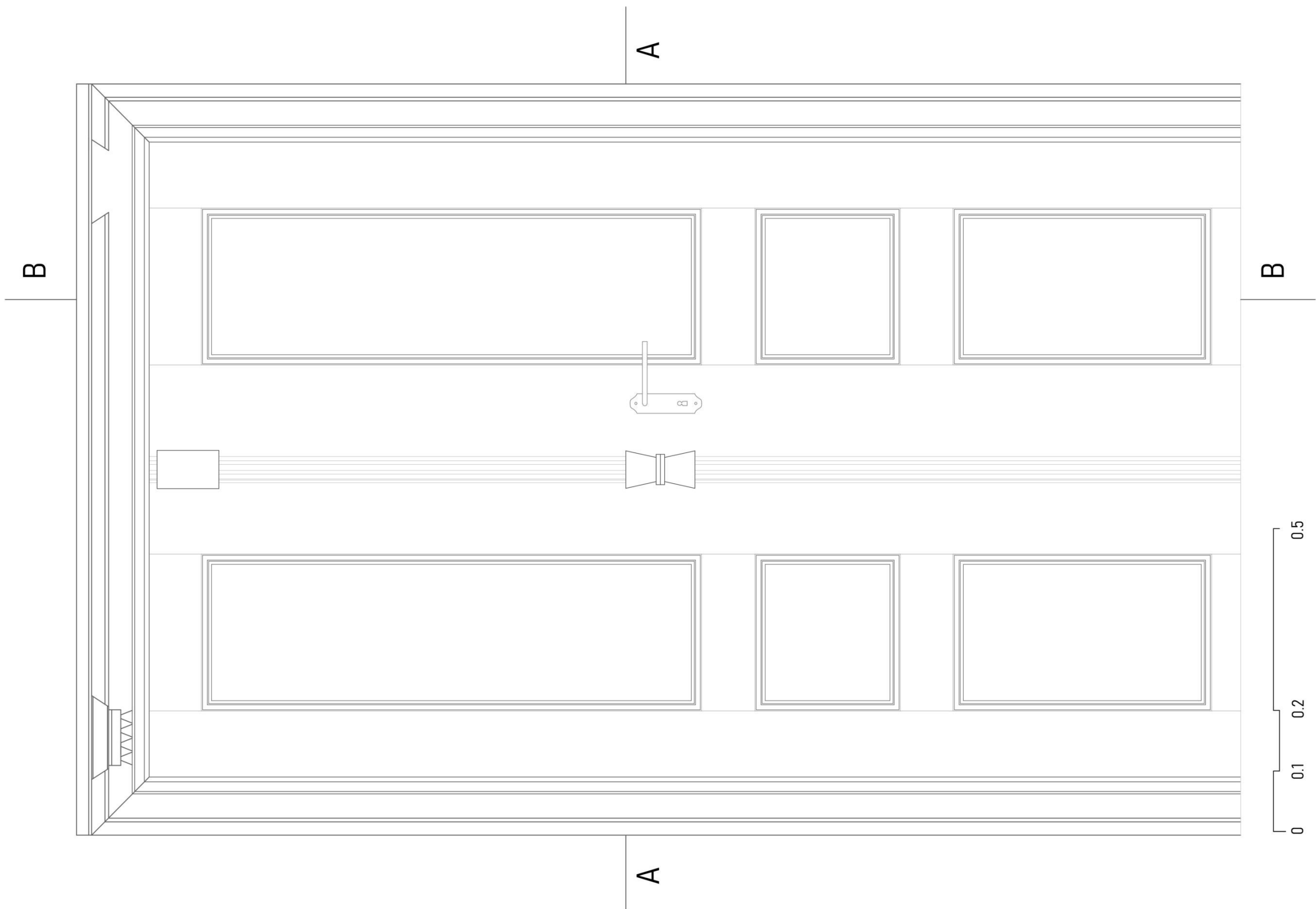

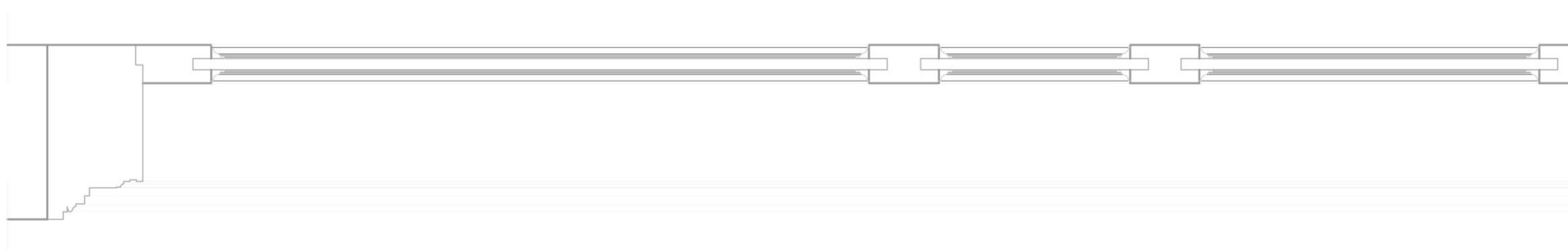
νοτιοδυτική όψη

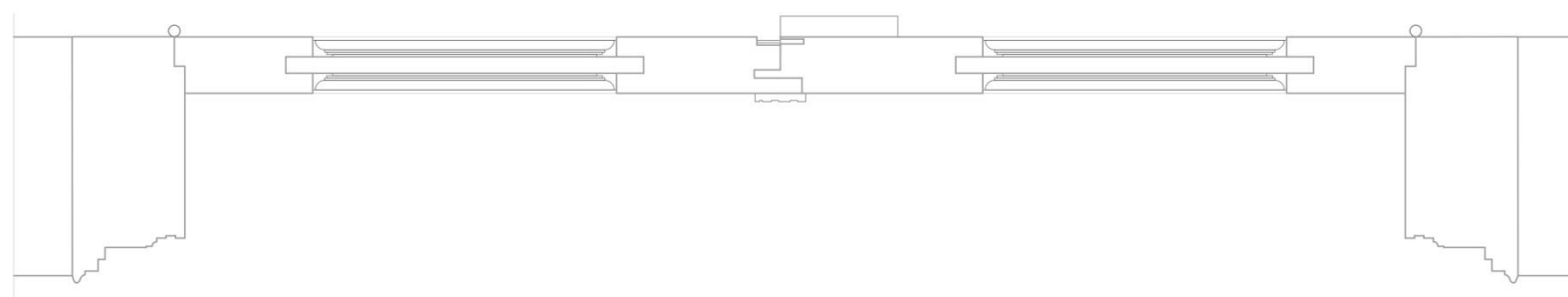
τομή στέγης

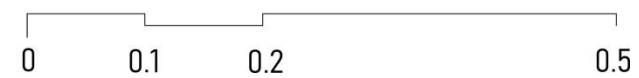
όψη δίφυλλης πόρτας

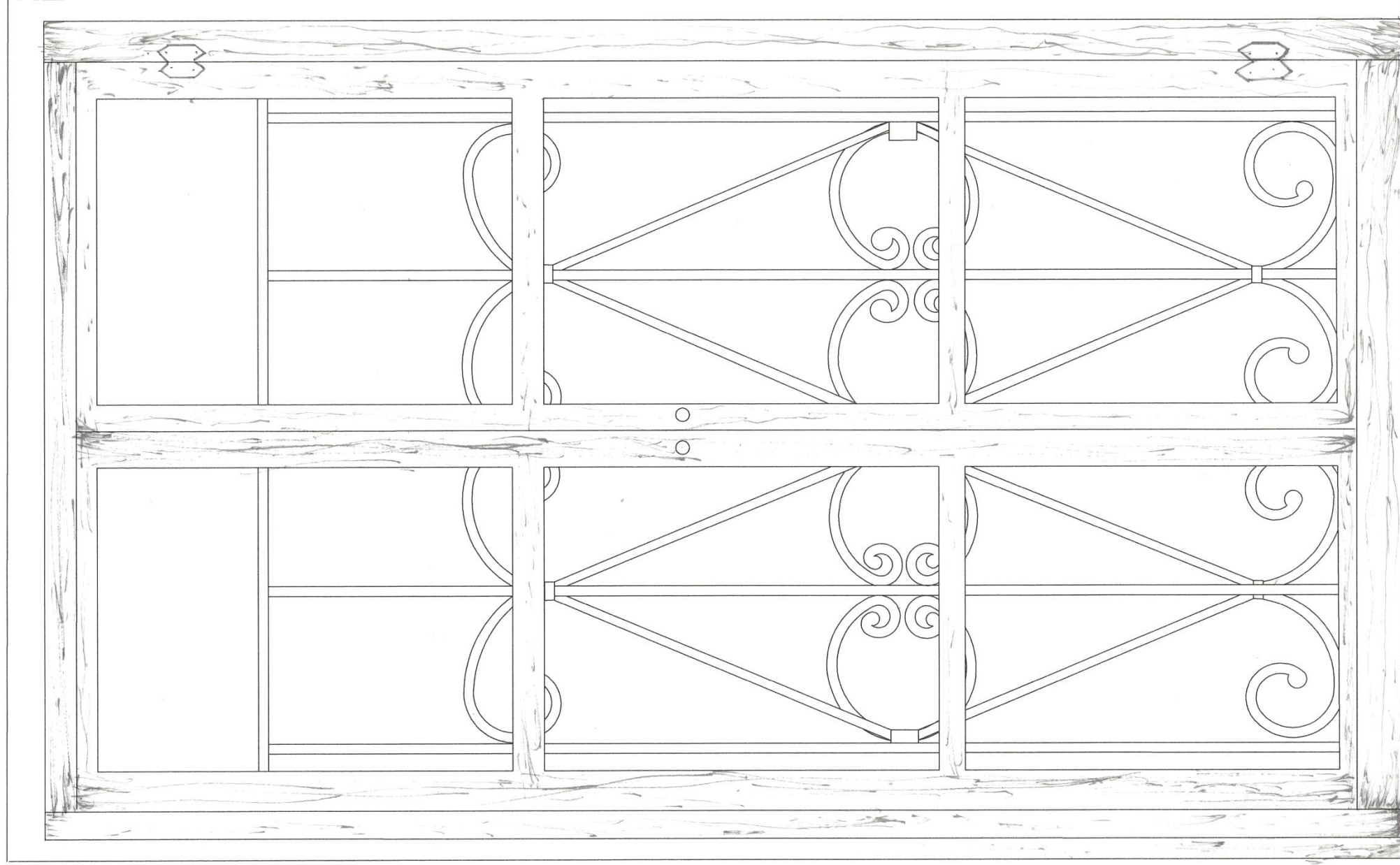

τομή Β-Β δίφυλλης πόρτας

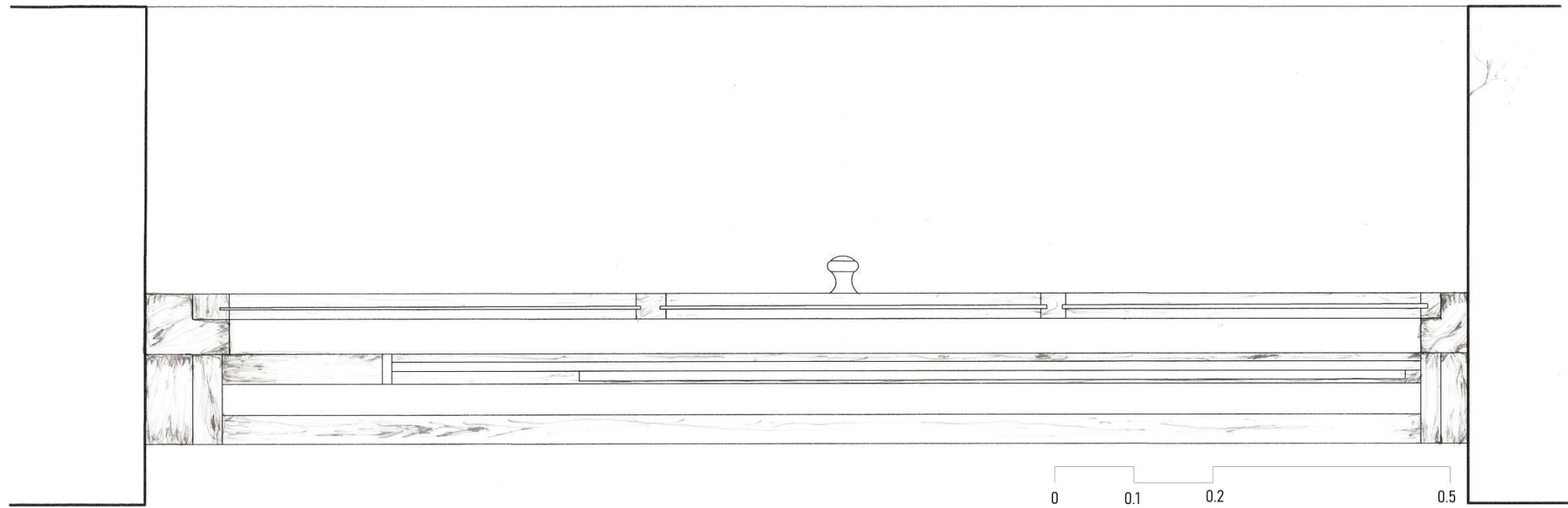
τομή Α-Α δίφυλλης πόρτας

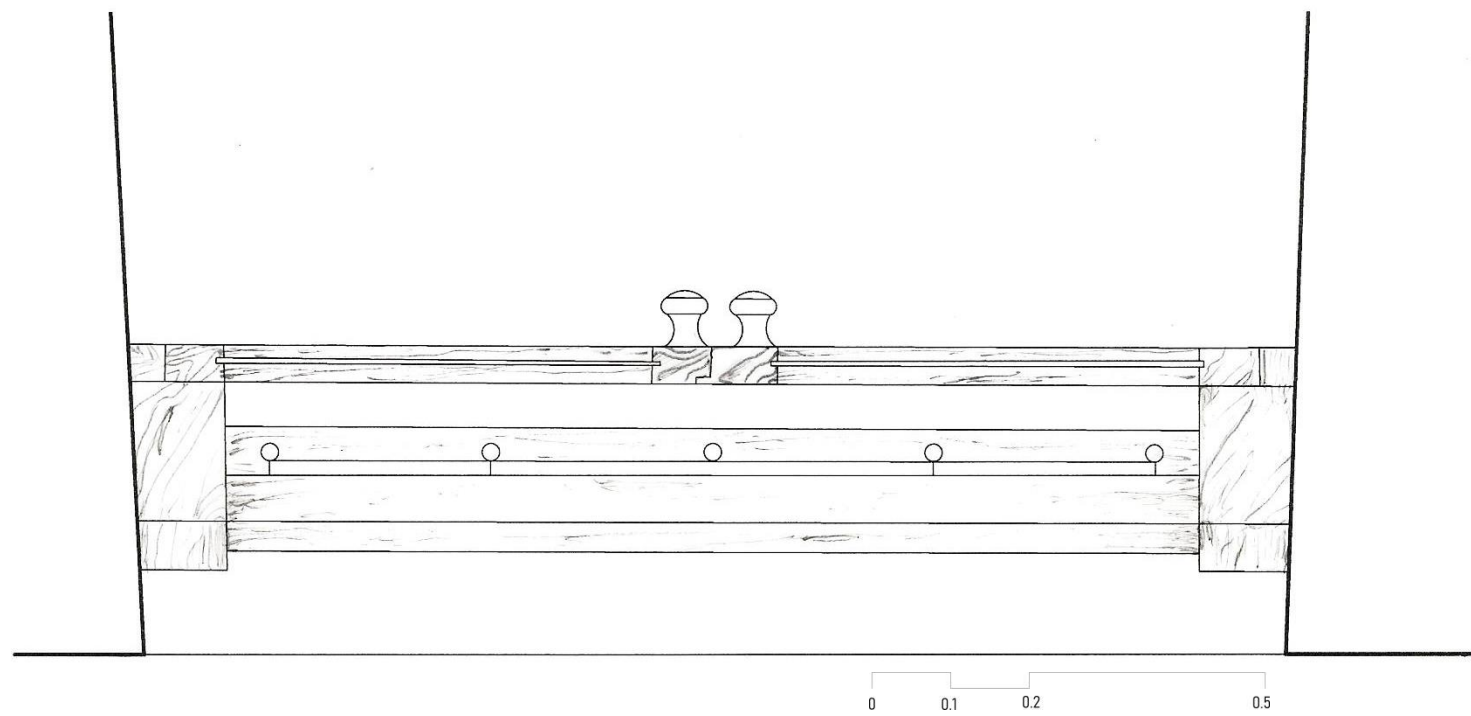

0 0.1 0.2 0.5

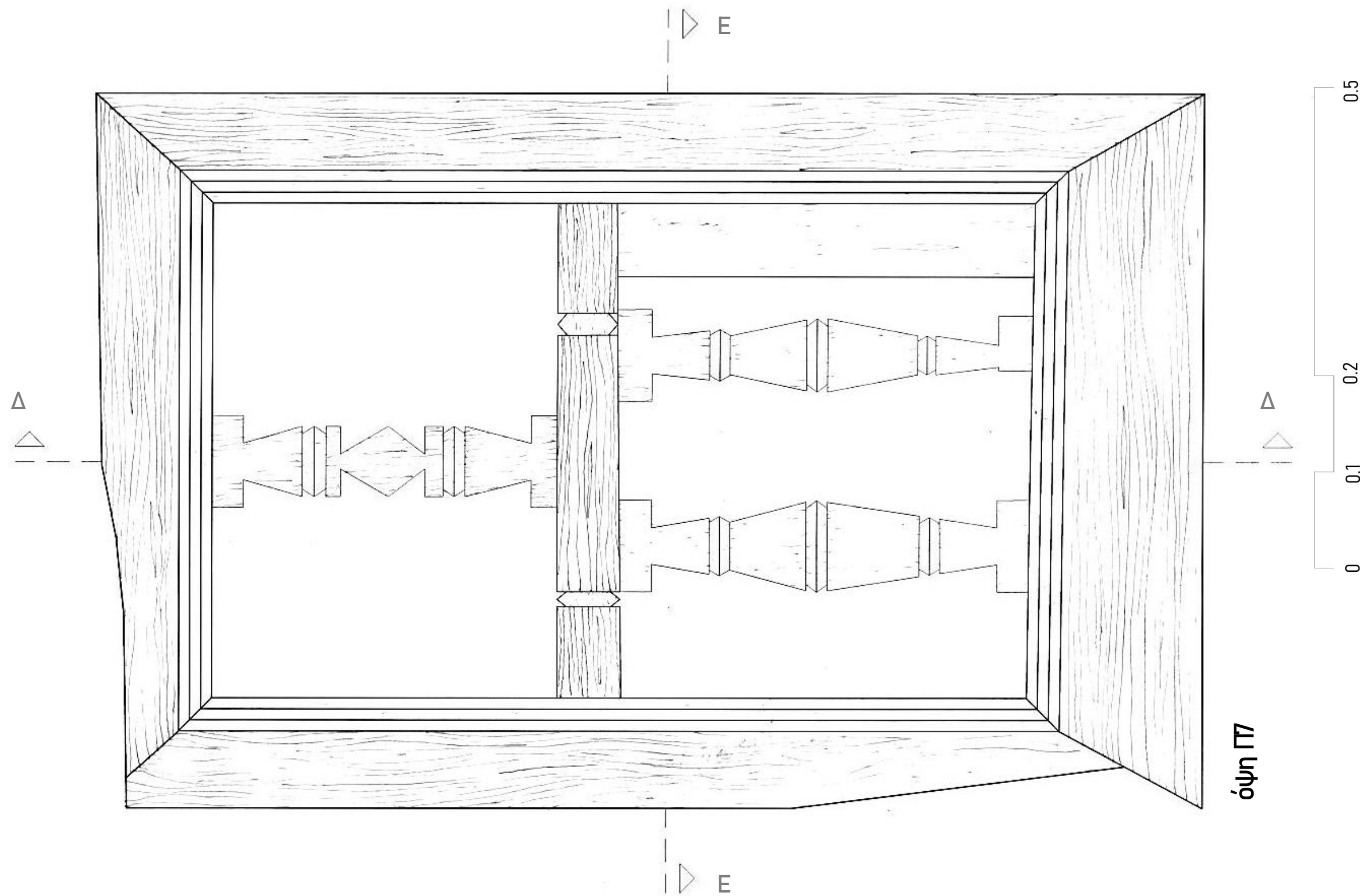
όψη Γ3

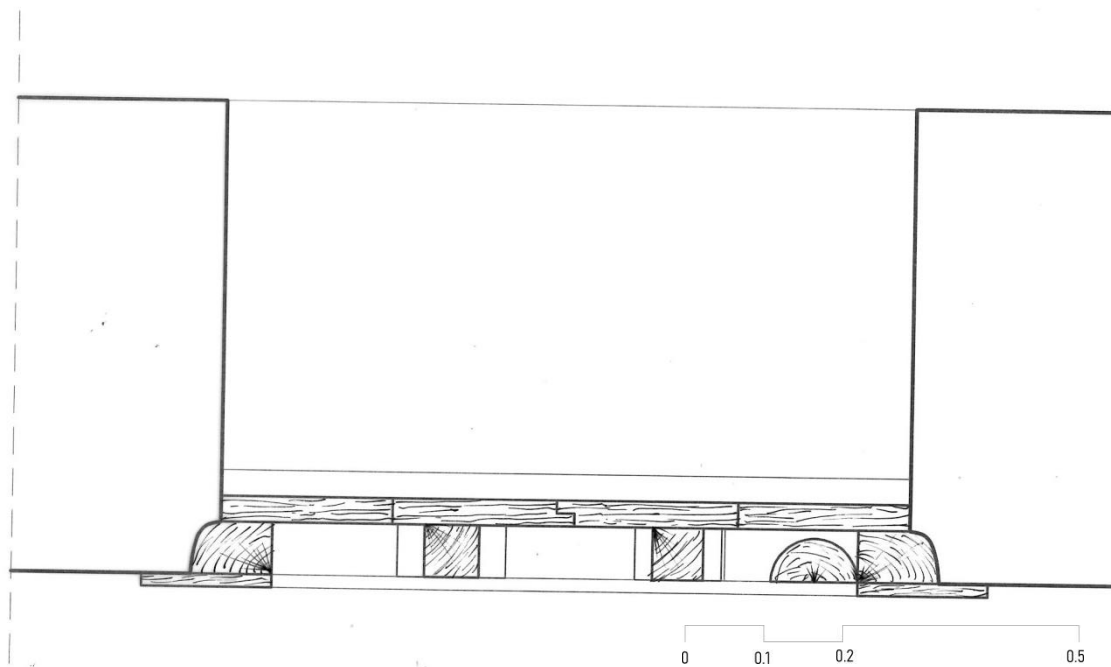
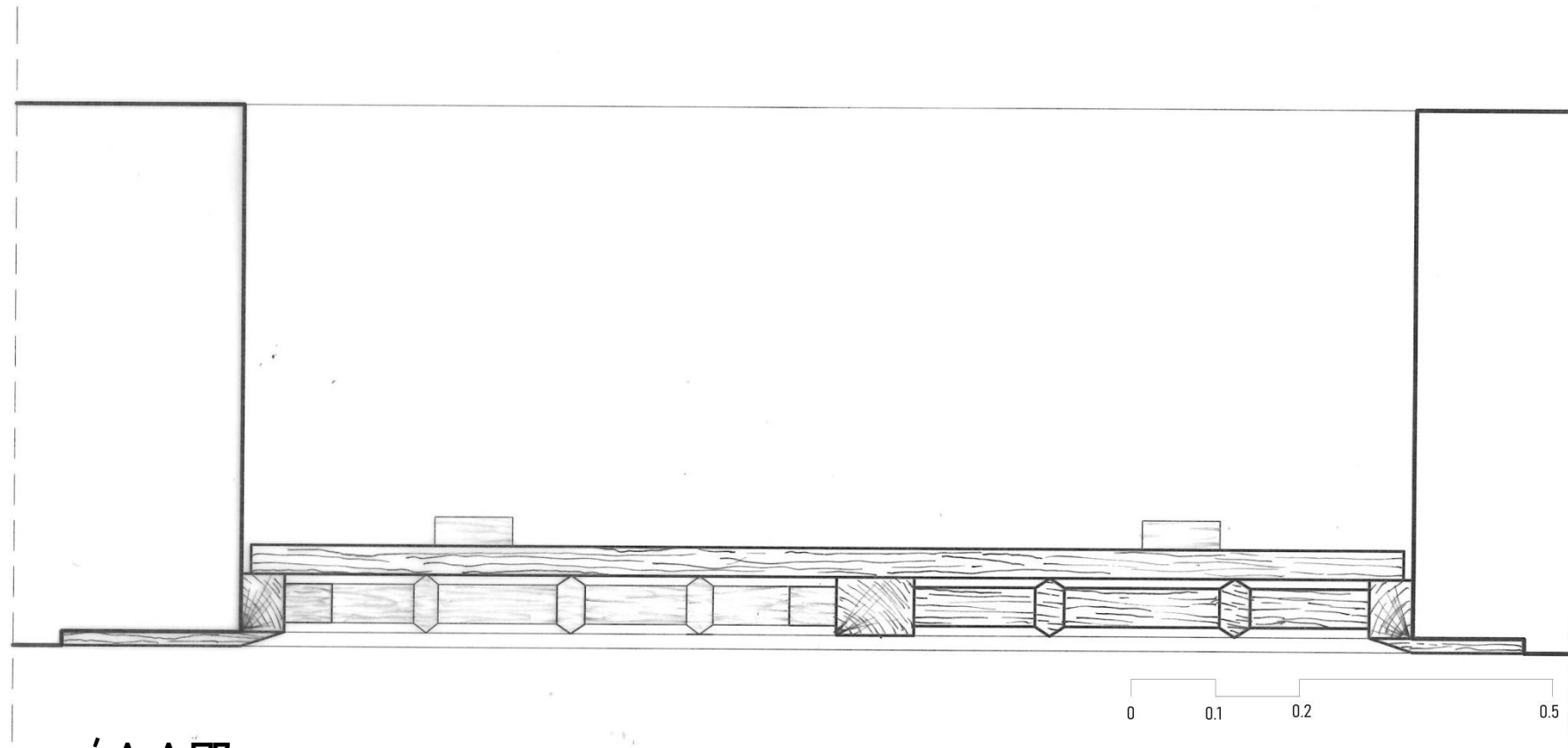

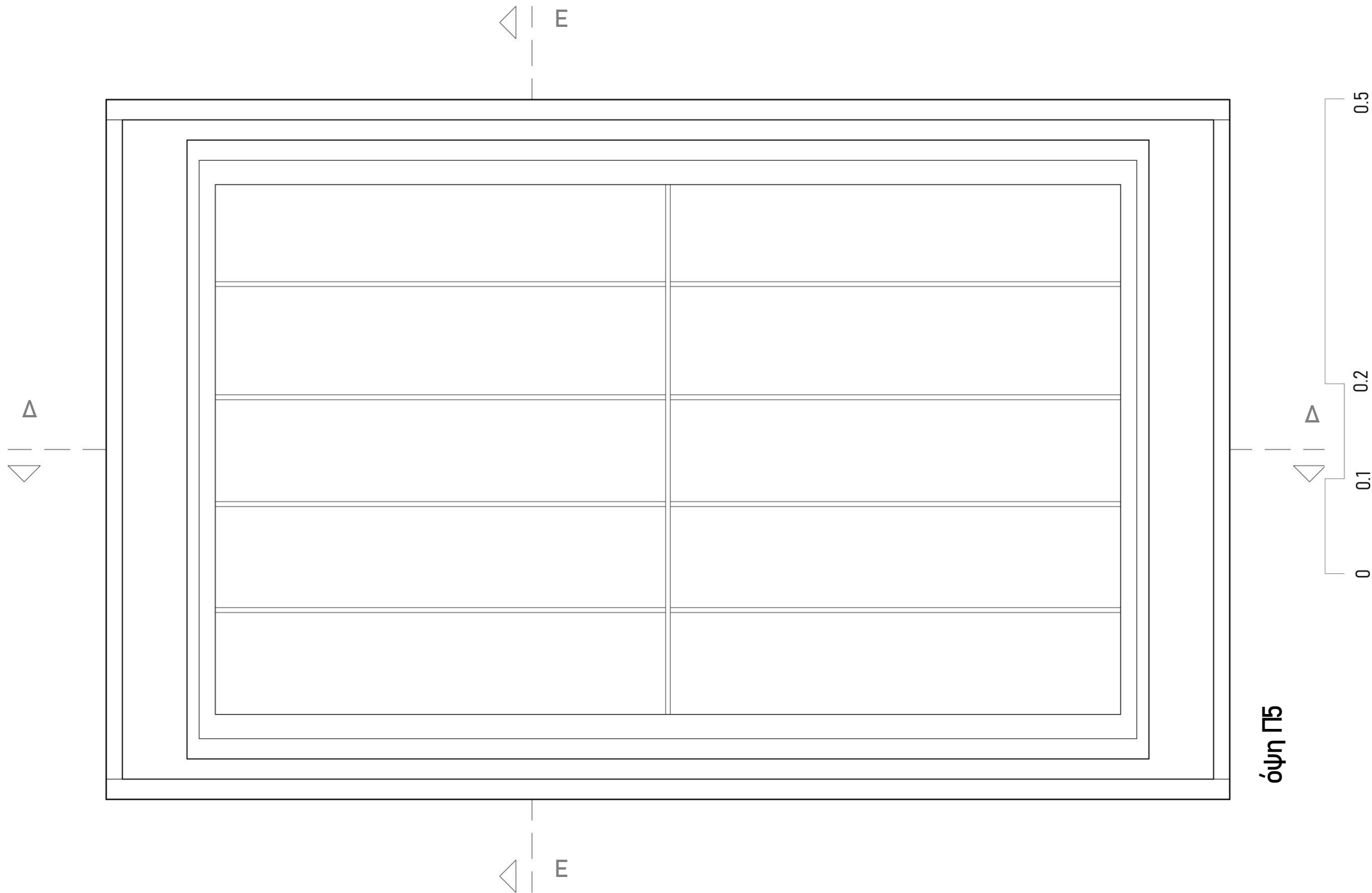
διαμήκης τομή Π3

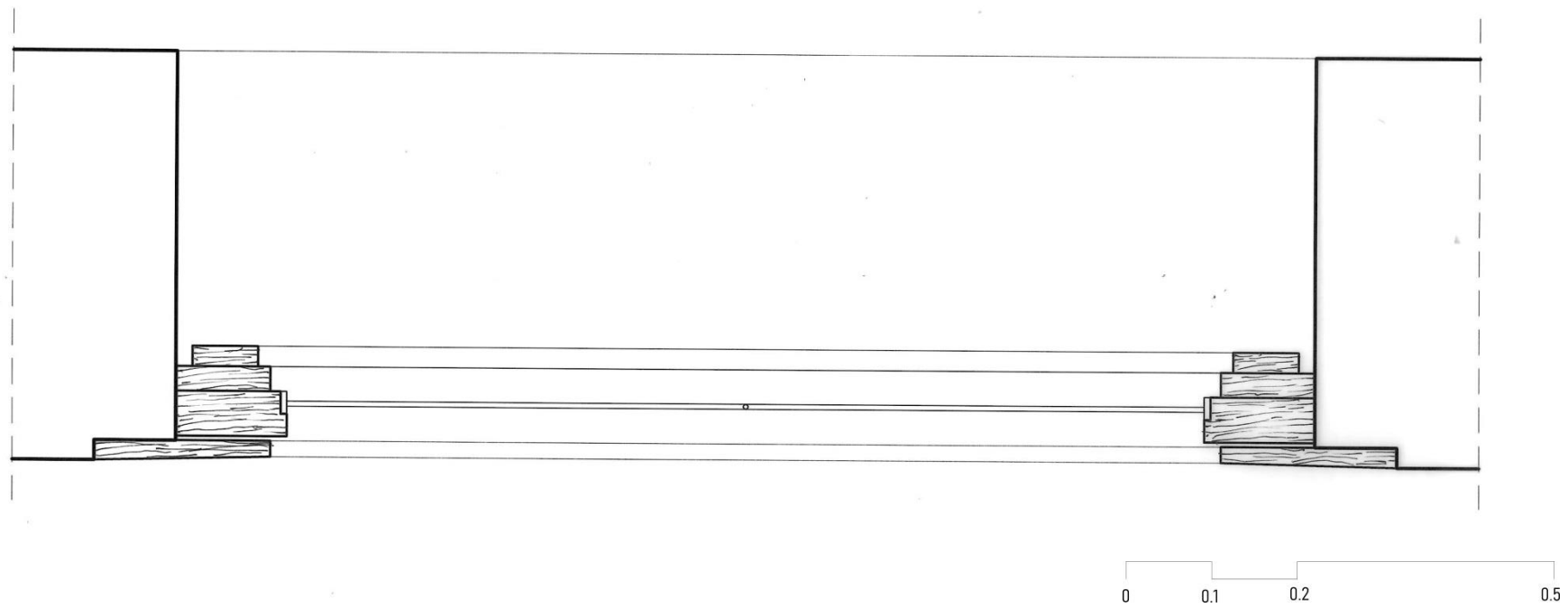

εγκάρσια τομή Π3

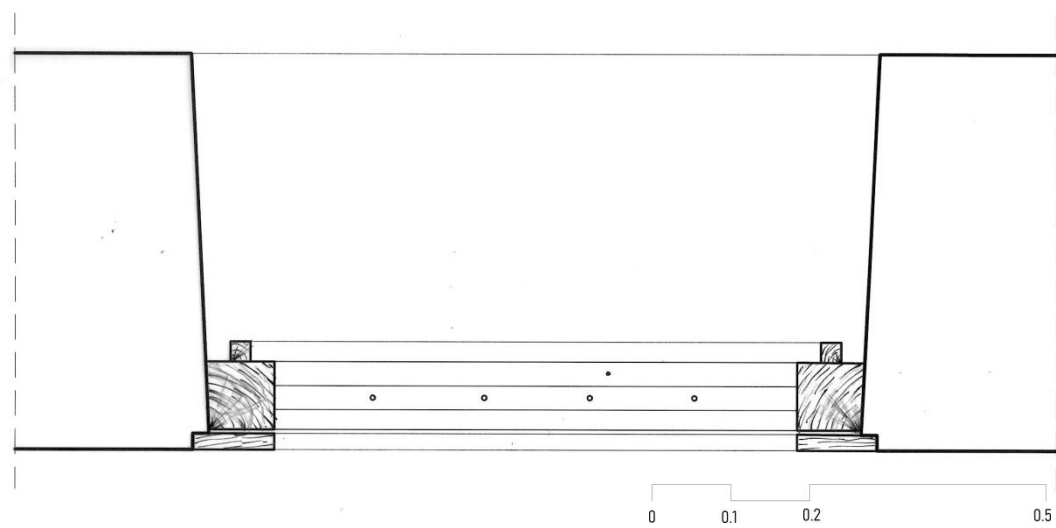

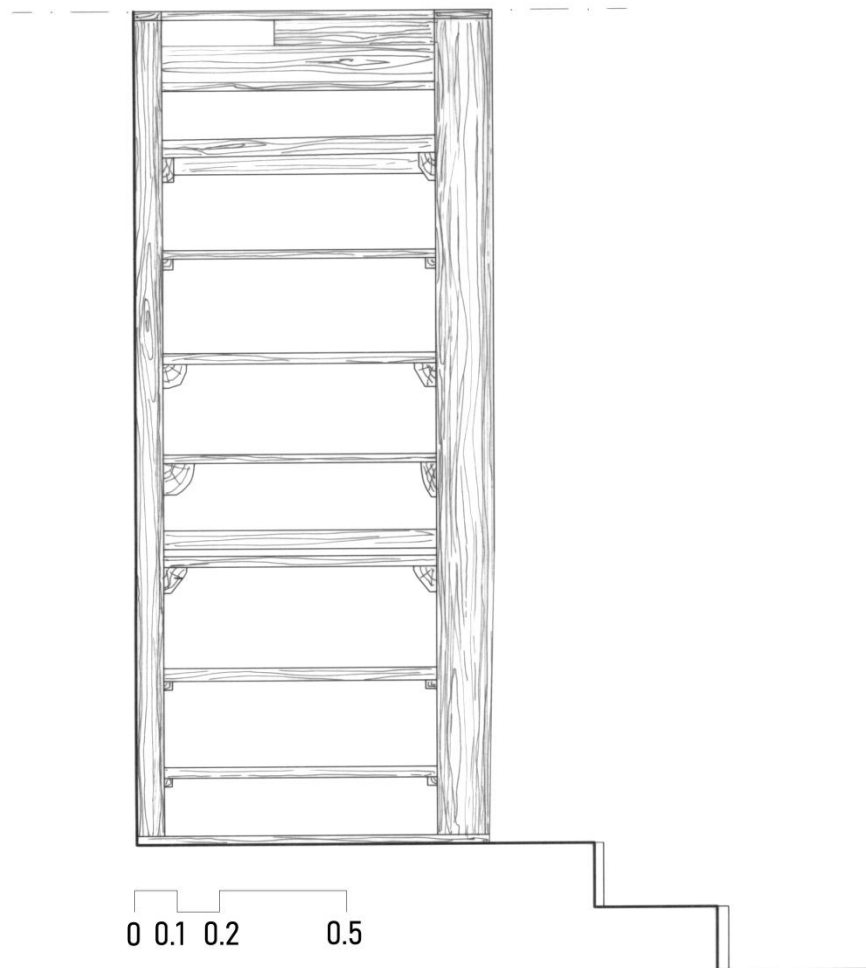

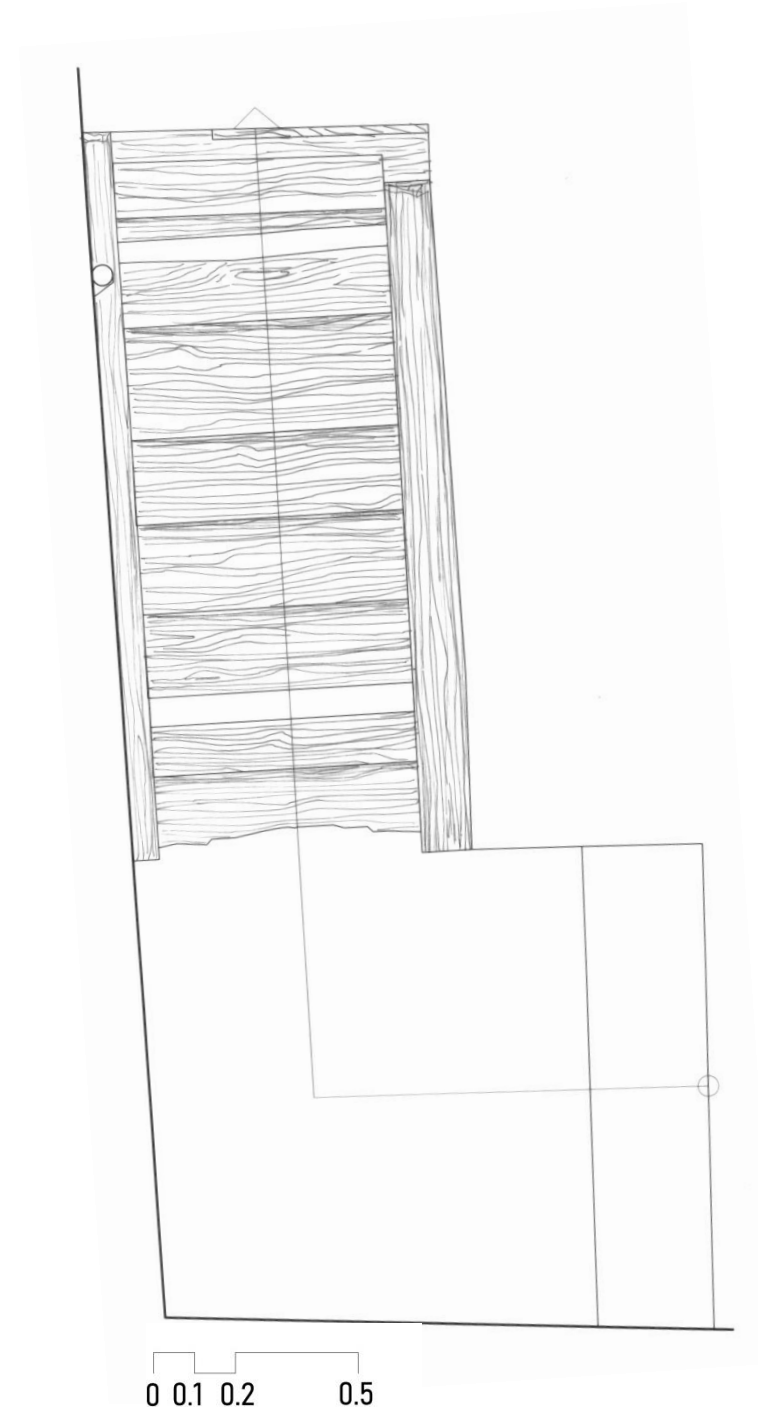
τομή Δ-Δ Π5

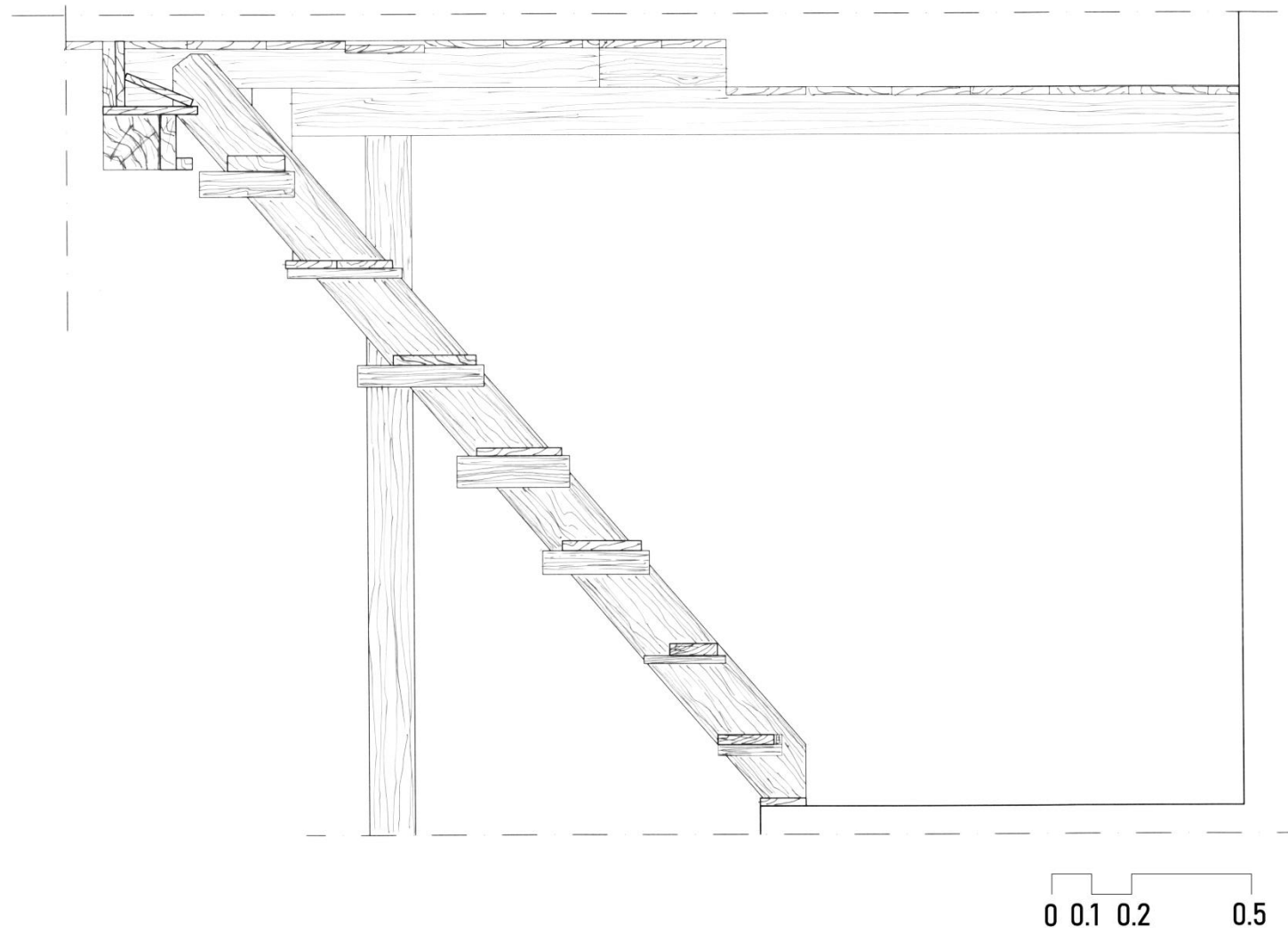
τομή Ε-Ε Π5

όψη σκάλας

κάτοψη σκάλας

τομή σκάλας

υλικά και κατασκευαστική δομή του κτιρίου

καταγραφή δομικών υλικών

Μπροσινή όψη κτιρίου

Πίσω όψη κτιρίου

Το μελετώμενο κτίριο, όντας κατασκευασμένο σε φάσεις, παρουσιάζει πληθώρα υλικών και κατασκευαστικών μεθόδων. Όσον αφορά την εξωτερική τοιχοποιία, μπορούμε να διακρίνουμε τρία είδη τοιχοποιίας στην όψη επί της κεντρικής οδού (από αριστερά προς τα δεξιά), τον πέτρινο ξυλόπηκτο τοίχο, τον τοίχο από ωμή πλίνθο με και χωρίς επίχρισμα. Στο ισόγειο τμήμα του κτιρίου από ωμή πλίνθο, έχει γίνει χρήση λευκής βαφής πάνω από το επίχρισμα (σοβάς). Η πίσω όψη του κτιρίου, είναι απλούστερη οπτικά. Τα θεμέλια της είναι εμφανώς πέτρινα και η ανωδομή είναι κατασκευασμένη εξ'ολοκλήρου από ωμή πλίνθο, με μέρη αυτής να προστατεύονται από επίχρισμα, με εξαίρεση τα τμήματα που έχουν δεχθεί μεταγενέστερη επέμβαση (βλ. γκρι τούβλα κάτω από το παράθυρο). Η στήριξη του δαπέδου όπως και της οροφής αποτελείται από ξύλινα δοκάρια, η κάλυψη των οποίων γίνεται από ως επί το πλείστον ξύλινες σανίδες. Ειδικότερα, ένα δωμάτιο του ορόφου διαθέτει ψευδοροφή από καλάμια και στην περίπτωση του δαπέδου του ορόφου, υπάρχει τμήμα το οποίο «σκεπάζεται» από μουσαμά. Οι εσωτερικοί τοίχοι είναι είτε κτισμένοι από ωμή πλίνθο, είτε ακολουθούν την τεχνολογία του μπαγδατί (πλεκτά καλάμια).

Λίθινα θεμέλια και επιχρισμένη ανωδομή από ωμή πλίνθο, πίσω όψη.

Εσωτερικός τοίχος από ωμή πλίνθο και ξύλινη στήριξη πατώματος ορόφου, ισόγειο.

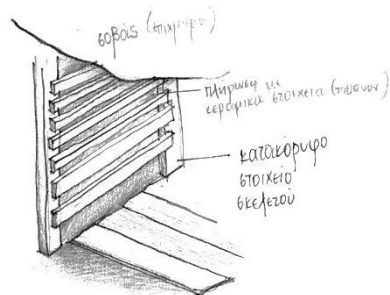
Σοβατισμένος λίθινος εξωτερικός τοίχος.

Ξύλινη οροφή.

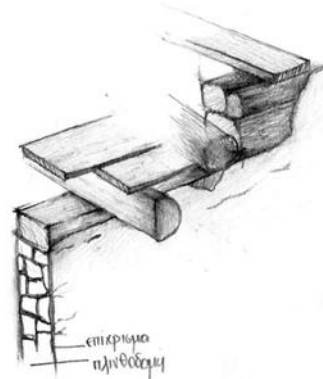
Ψευδοροφή από καλάμια.

υλικά και κατασκευαστική δομή του κτιρίου

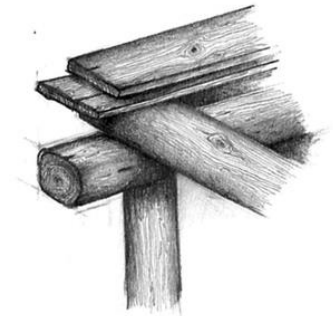
κατασκευαστική δομή

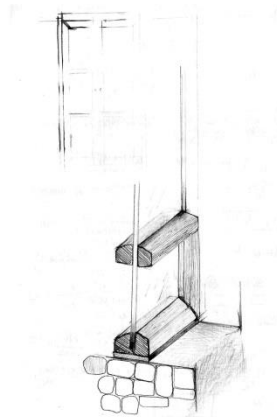
μπαγδατί, σκίτσο.
κατασκευαστική μέθοδος
εσωτερικών τοιχοποιιών.

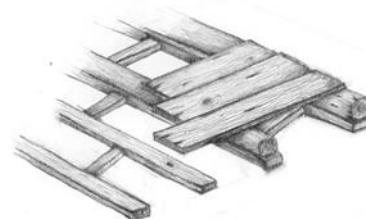
ανάλυση τοίχου στον όροφο, σκίτσο.
νταμπάνια (δοκοί παράλληλες με τον τοίχο),
γκρεντιές (δοκοί κάθετες στον τοίχο).

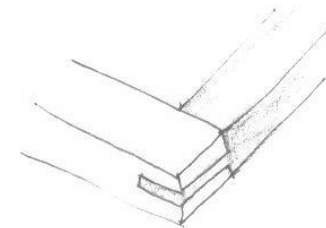
ανάλυση δαπέδου ορόφου, σκίτσο.
ντιρέκι (στύλος) που στηρίζει το νταμπάνι
(οριζόντια δοκός), πάνω στο οποίο «κάθεται»
η γρεντιά (δοκός κάθετη στο νταμπάνι)
και απλώνονται δύο σειρές από σανίδες.

ανάλυση ανοιγόμενου
δίφυλλου παραθύρου, σκίτσο.
καρφωτό με ενσωματωμένο υαλοστάσιο.

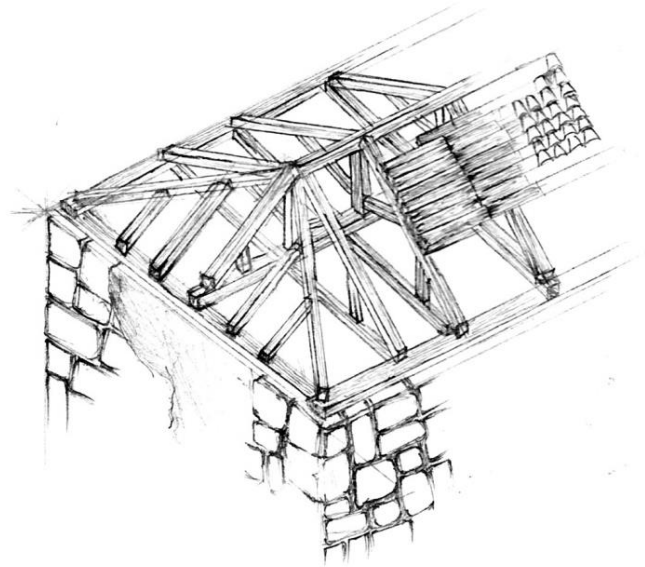
ανάλυση δαπέδου ορόφου, σκίτσο.
οι σανίδες τοποθετούνται κάθετα
στα οριζόντια δοκάρια.

σύνδεση δοκαριών κουφωμάτων, σκίτσο.
σύνδεσμοι σχήματος μονής χελιδονοουράς.

υλικά και κατασκευαστική δομή του κτιρίου

κατασκευαστική δομή στέγης

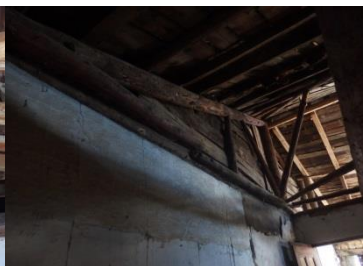
Προοπτικό σκίτσο στέγης.

Η στέγη του κτιρίου, όπως διαπιστώθηκε από την παρατήρηση και μελέτη του σκελετού είναι τρίριχτη στο κύριο μέρος του και μονόριχτη στο χαμηλότερο τμήμα της λίθινης αποθήκης (6). Στην πλευρά του κτιρίου όπου υπάρχει ξύλινη οροφή (ταβάνι), η μελέτη και οι μετρήσεις των δοκαριών της οροφής (4) έγιναν με το πέρασμα από το υπάρχον άνοιγμα στην σοφίτα της κατοικίας (5). Για το υπόλοιπο της στέγης, η αποτύπωση της ήταν σαφώς ευκολότερη, λόγω της έλλειψης ταβανιού με αποτέλεσμα την άμεση οπτική επαφή με όλο τον σκελετό (1),(2),(3).

Η στέγη επικαλύπτεται από ξύλινες τεγίδες (φτενόξυλα), πέτσωμα από σανίδες και, τέλος, βυζαντινά κεραμίδια με «κλυμβητή» τοποθέτηση.

(1) Νταμπάνι και μπαμπατζάκια, φωτογραφία στέγης.

(2) Μπαμπάς, μπαμπατζάκι, αντηρίδες και γρεντιά, φωτογραφία στέγης.

(3) Ταιμπίδια που στηρίζουν τις σανίδες, φωτογραφία στέγης.

(4) Αντηρίδες και μπαμπιάδες, στέγη.

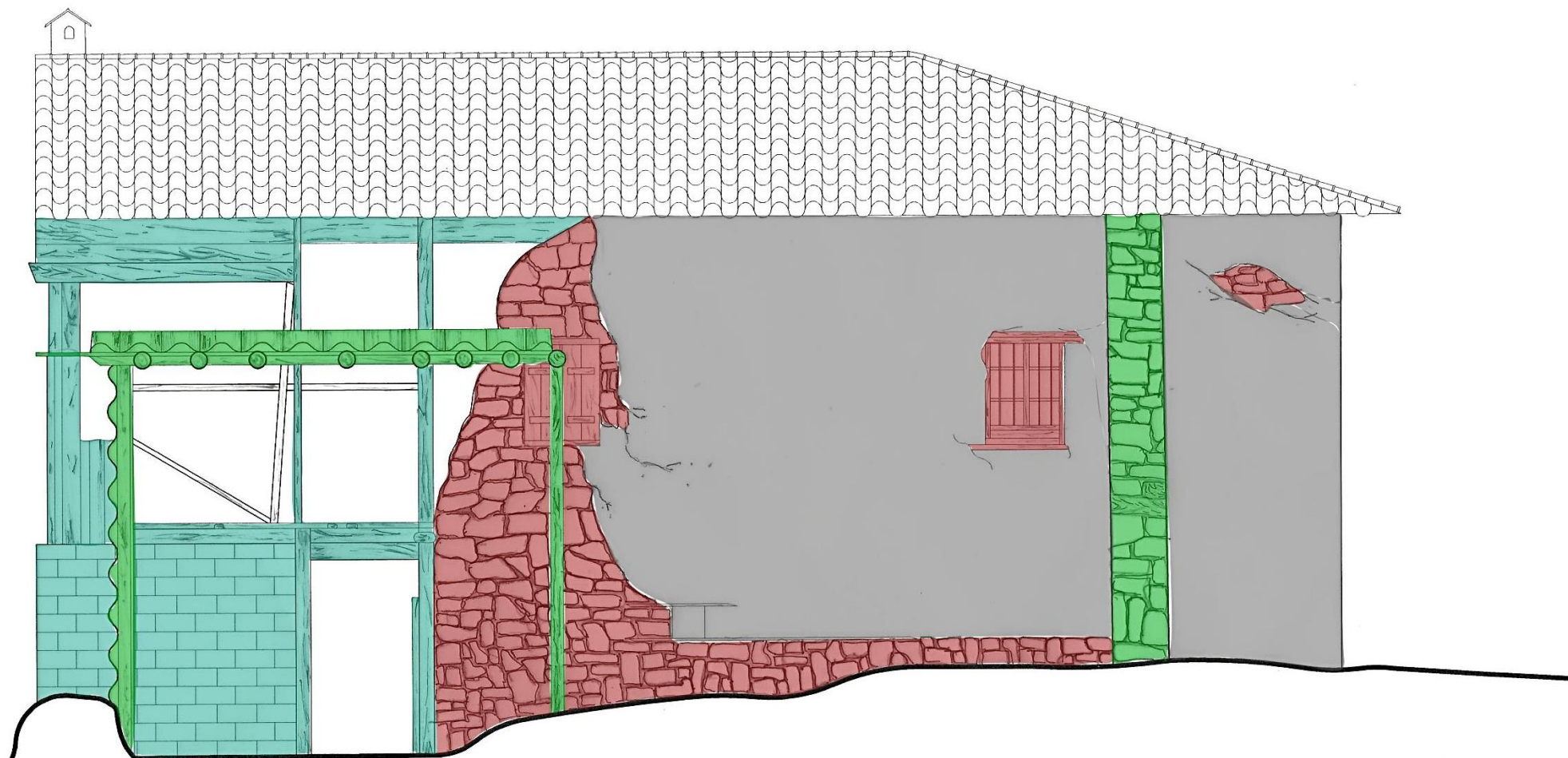
(5) Άναγμα στην οροφή, μέσω του οποίου γίνεται η πρόσβαση στην στέγη.

(6) Όψη λίθινης αποθήκης επί της οδού.

καταγραφή παθολογίας

πίσω όψη

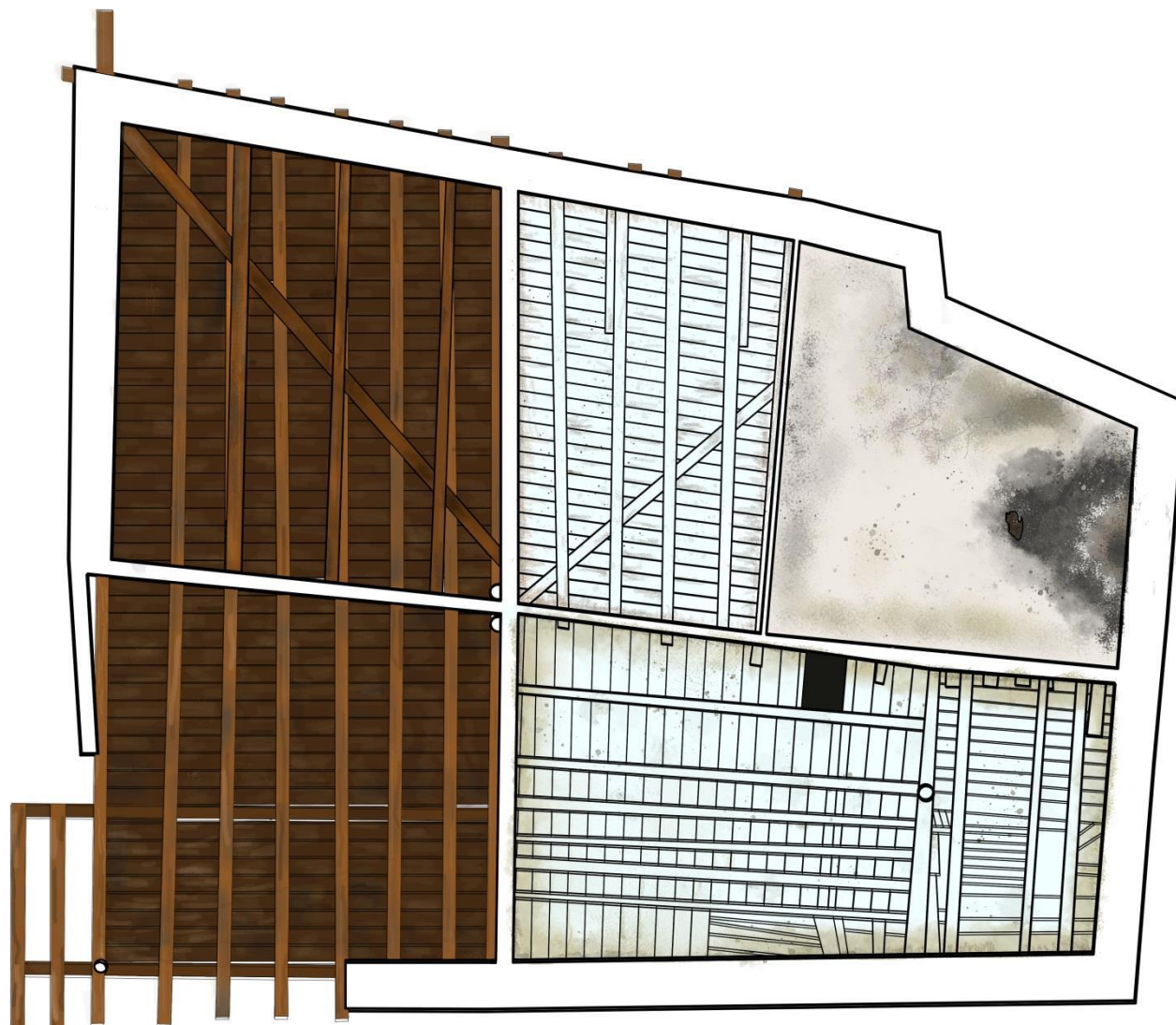

- μεταγενέστερη προσθήκη υλικού
- μόνιμες αλλοιώσεις/αλλαγές στον σκελετό
- αρχικό υλικό (μετά από αλλαίωση της προσθήκης)
- μεταγενέστερες προεκτάσεις

Η πίσω όψη της κατοικίας έχει υποστεί πάρα πολλές αλλοιώσεις τόσο στην μορφολογία της όσο και στα υλικά κατασκευής. Δεν μπορεί να γίνει διακριτή η αρχιτεκτονική μορφή ή η τυπολογία (αν υπήρχε) του αρχικού κτίσματος. Ωστόσο, είναι διακριτά τα αυθεντικά υλικά κατασκευής μεταξύ των διαφόρων επεμβάσεων. Από τον μισογκρεμισμένο τοίχο φαίνονται οι πέτρες που είχαν χρησιμοποιηθεί στην αρχή, οι οποίες αργότερα επικαλύφθηκαν από τους επόμενους κατοίκους, για να μπορέσει να διατηρηθεί το κτίσμα και να εξαλειφθούν τυχόν στατικά θέματα. Επίσης, έχει υπάρξει μια επιπρόσθετη πρόχειρη κατασκευή από ξύλινα δοκάρια και φύλλα λαμαρίνας, η οποία πλέον εξυπηρετεί λειτουργίες στάθμευσης αυτοκινήτων. Οι επιμέρους προσθήκες έχουν γίνει αποσπασματικά με κύρια υλικά τα φύλλα λαμαρίνας, τις ξύλινες σανίδες και δοκάρια καθώς και τατσιμεντότούβλα, τα οποία αποκαθιστούν ένα τμήμα της όψης εξ'ολοκλήρου. Τα δυο παράθυρα που διαφαίνονται είναι του αρχικού κτιρίου και διατηρούνται αυτούσια. Στην σκεπή έχουν, κατά διαστήματα, προστεθεί επιπλέον κεραμίδια, αλλά δεν έχουν αποσυρθεί όλα τα παλαιότερα (συνεχίζουν να ακολουθούν την πρωταρχική μορφή της στέγης). Συνολικά, δεν έχει εκπονηθεί κάποια ολοκληρωμένη μελέτη αποκατάστασης ή έστω συντήρησης του κτιρίου. Οι προσθήκες έχουν γίνει από τους ιδιοκτήτες του κτιρίου στην διάρκεια του χρόνου με στόχο την βελτίωση της διαβίωσής τους στο κτίριο.

καταγραφή παθολογίας

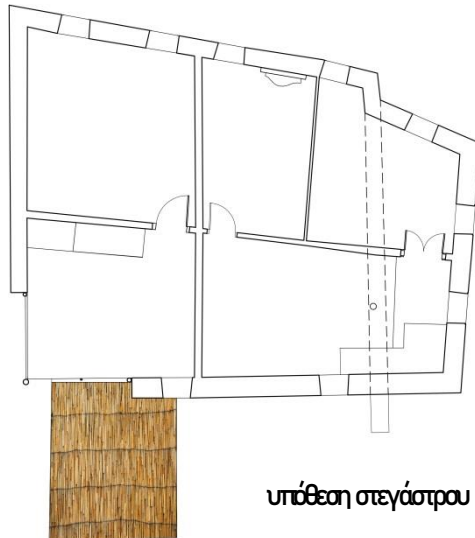
άνωψη

Η άνωψη του ορόφου της κατοικίας μπορεί να διακριθεί στα εξής επιμέρους τμήματα: στέγη, ξύλινη και βαμμένη σε ψυχρούς τόνους οροφή και σοβατισμένη ψευδοροφή από πλεκτά καλάμια. Στο πρώτο τμήμα της άνωψης, παρατηρήσαμε την ποικιλία ξυλείας σε είδος, σχήμα και ηλικία, καθώς κατασκευάστηκε εμπειρικά με προσθετική διάταξη, συμπληρώθηκαν, δηλαδή, δοκοί και σανίδες κατά την πάροδο του χρόνου έπειτα από στατικές αδυναμίες, διαρροές και αλλοιώσεις του αρχικού σκελετού της στέγης. Στο τμήμα της οροφής, γίνεται χρήση κορμών και σανίδων, όλα βαμμένα με απαλό τυρκουάζ χρώμα, πιθανότατα για την προστασία του ξύλου από την υγρασία. Η προσθετική διάταξη των σανίδων αλλά και η χρήση μικτών υλικών, όπως χαρτόνια και εφημερίδες, είναι εμφανείς και στην οροφή. Στον κύριο χώρο με το κλιμακοστάσιο, υπάρχει ένα κενό στην οροφή (απεικονίζεται ως σκούρο ορθογώνιο), από το οποίο είναι ορατή η στέγη. Από το τελευταίο τμήμα, την ψευδοροφή, μπορούμε να αντλήσουμε πολλές πληροφορίες σχετικά με την ιστορία του κτιρίου. Η ψευδοροφή όπως και οι προσκείμενοι τοίχοι υπέστησαν καταστροφές από μια πυρκαγιά που, σύμφωνα με τον ιδιοκτήτη, χρονολογείται γύρω στο '70. Επιπλέον, η ψευδοροφή είναι ραγισμένη κάθετα στην τεθλασμένη βορεινή πλευρά και παρουσιάζει έντονες χρωματικές αλλοιώσεις εξαιτίας της υγρασίας.

αρχική μορφή κτιρίου

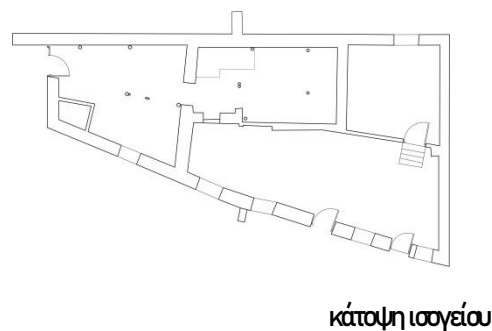
υπόθεση

Στην νότια πλευρά του κτιρίου, υπάρχει μία αυτοσχέδια κατασκευή από ξύλινες δοκούς, λαμαρίνες και άλλα ευτελή υλικά που εξυπηρετεί στην στάθμευση στου αυτοκινήτου του ιδιοκτήτη. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που μας παρείχε, η προηγούμενη εκδοχή του στεγάστρου αποτελούσε μια επέκταση από πλεκτά καλάμια, κάτω από την οποία στεγάζονταν μελίσσια. Υποθέτουμε, πως η καλαμωτή δεν άντεξε στις καιρικές συνθήκες και έτσι ο ιδιοκτήτης αναγκάστηκε να την αντικαταστήσει με ανθεκτικότερα υλικά.

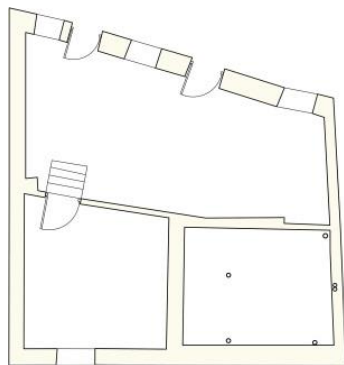

Η βορειοανατολική πλευρά του κτιρίου απασχολείται από την λίθινη αποθήκη, ένα τμήμα του κτιρίου που ξεχωρίζει, λόγω των διαφορετικών διαστάσεων, ύψους από το πεζοδρόμιο και υλικότητας. Η στέγη της αποθήκης «ταιριάζει» ακριβώς στο χώρο μεταξύ του μελετώμενου κτίσματος και του διπλανού, αλλά και καλύπτει εν μέρει τα δυο βορειοανατολικά παράθυρα του κυρίως κτιρίου. Για τους παραπάνω λόγους, υποθέτουμε πως η αποθήκη ήταν μεταγενέστερη επέκταση του κτιρίου.

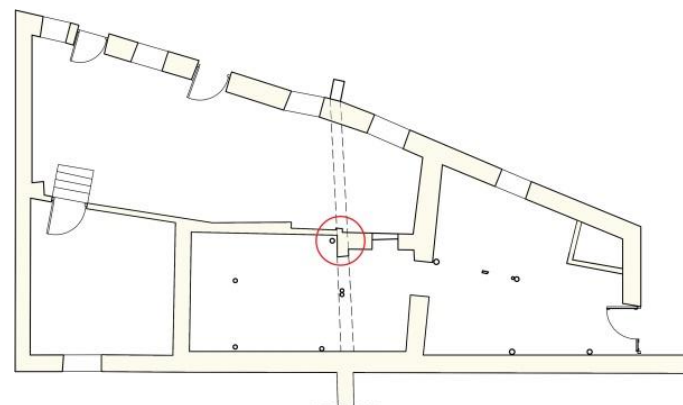

αρχική μορφή κτιρίου

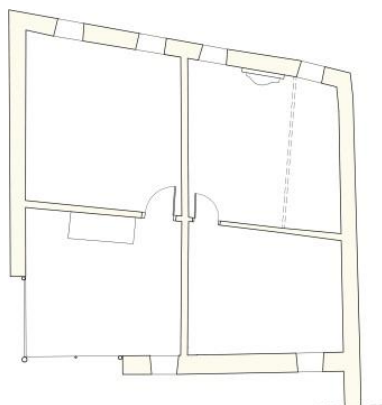
υπόθεση

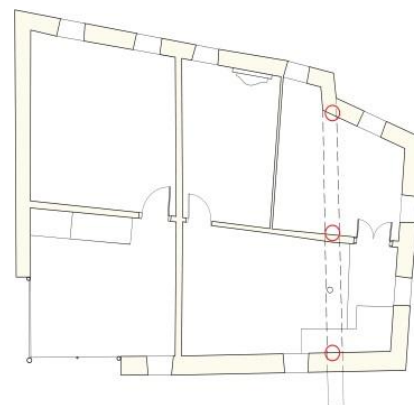
κάτοψη ισογείου (υπόθεση)

κάτοψη ισογείου

κάτοψη ορόφου (υπόθεση)

κάτοψη ορόφου

Στον όροφο του κτίσματος παρατηρήσαμε πως στους τρεις παράλληλους τοίχους υπάρχουν τρεις συνευθειακές ρωγμές στον τοίχο καθώς και στην ψευδοροφή, όπως φαίνονται υποδειγματικά από τις φωτογραφίες 1, 2 και 3. Αντίστοιχα στο ισόγειο, στο αντίστοιχο σημείο τομής των δυο κάθετων τοίχων (εικόνα), αλλά και στην πίσω όψη (φωτογραφία 4) υπάρχουν υπολείμματα ενός πιθανού κάθετου τοίχου. Διαπιστώθηκε, επίσης, πως κατά τον κάθετο άξονα της δίφυλλης πόρτας με την σκάλα, βρίσκεται ένα σκαλοπάτι 13,5-14cm (φωτογραφία 5), με υψηλότερο σημείο την πλευρά προς την δίφυλλη πόρτα, όπου το δάπεδο αλλάζει υλικό (από μουςαμά σε ξύλο) και η στήριξη του υψηλότερου μέρους γίνεται με διαφορετική, πιο αραιή διάταξη ξύλινων δοκών σε σχέση με εκείνη του υπόλοιπου ορόφου. Επιπλέον, ο εσωτερικός τοίχος που χωρίζει τα δύο δωμάτια στον όροφο, όπως φάνηκε από τις φθορές του, είναι κατασκευασμένος από καλαμωτή (φωτογραφία 6), θα μπορούσε να είναι, δηλαδή, προσθήκη και να μην υπήρχε εξ αρχής στην κατοικία.

Τα παραπάνω στοιχεία μας οδήγησαν στην υπόθεση πως θα μπορούσε να υπάρχει τοιχοποιία στην προαναφερθείσα τοποθεσία και πως τα υπόλοιπα των δωματίων υπήρξαν επεκτάσεις,

φωτογραφία 1
ρωγμή κοντά στην γωνία του
τοίχου και στην ψευδοροφή

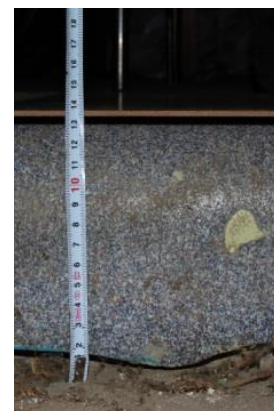
φωτογραφία 2
ρωγμή πάνω από την δίφυλλη
πόρτα

φωτογραφία 3
ρωγμή δίπλα από την σκάλα

φωτογραφία 4
υπολείμματα τοίχου στην πίσω
όψη

φωτογραφία 5
υψομετρική διαφορά

φωτογραφία 6
τοίχος από καλαμωτή

βιβλιογραφία και πηγές εικονογράφησης

Καραδέδος Γ. και Τσολάκης Π., Πρέσπες, 1989, Αθήνα, Μέλισσα

Κίσσας Σ., Πρέσπες. Βυζαντινά μνημεία ενός υγροτόπου, 2008, 11η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Στόιος Α., Τα παλιά κτίσματα της Πρέσπας, 2000, Έκδοση Δημοτικής Βιβλιοθήκης Φλώρινας.

Καραδέδος Γ., Ιστορία και θεωρία της αποκατάστασης, 2009, Θεσσαλονίκη, Μέθεξις

Βικιπαίδεια

www.prespes.gr/prespa/

www.cityoflorina.gr/

Όλες οι φωτογραφίες ανήκουν στην φωτογραφική συλλογή της ομάδας και οι εικόνες (σχέδια, σκίτσα, σκαριφήματα) ποιόν της ομάδας για την κατανόηση και αποτύπωση του κτιρίου